

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 28—
za ostalo inozemstvo . . . " 35—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24—
za en mesec . . . " 2—
v upravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7—
za Nemčijo celoletno . . . " 9—
za ostalo inozemstvo . . . " 12—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petlitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvala, osmrtnica itd.:
enostopna petlitvra po 2 v.

Poslano:

enostopna petlitvra po 40 v.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Nova vojna.

Petrov namestnik v Rimu je ravno nekaj dni pred praznikom prvaka apostolov izjavil, da je bodočnost temna, položaj sv. Stolice negotov, papež sam manj varen in v nevarnosti pred italijanskim javnim življenjem v vsakem slučaju, ali Italija zmaga ali pade. Na praznik sv. Petra bere sveta Cerkev, da je bil Peter v ječi. Položaj je danes enak. Papež je odrezan od svojih vernikov. Moderno rečeno: Italija je blokirala Vatikan. Garancijski zakon mu priznava suverenost in kot glavna znaka, pristoječe občevanje in dopisovanje z vsemi verniki in škofi in posebna poslanstva. Papežu je to danes nemogoče, vzeli so mu celo njegove gardiste in v nasprotju z njegovo državno neodvisnostjo ga hoče framsonsko časopisje rekvirirati za — Italijana. Sv. oče je sam povedal, da se je začel velik boj proti sv. Cerkvi. Ta boj vodi loža, ki tega tudi ne skriva, ampak jasno pove, da »sedaj ali nikoli«. Veliki mojster lože v Florenci Frosini je povedal, da so vse lože sveta — razun nemških in ogrskih — krepko na delu, da odpravijo najmanj garancijski zakon in navrh dosežejo svoj glavni cilj: papeža izgnati iz Italije. Porabili da bodo vsako sredstvo za ta svoj namen. Bolj jasnih besed ni treba. Zato pravi sv. oče, da je bodočnost temna in sv. stolica v nevarnosti. Poleg framsonske vojne v italijanskih in francoskih listih, ki slika papeža za sovražnika Italije, se pa tudi pri nas sistematično napada papež, češ, da je govoril o »svoji ljubi Italiji«, da je dal denarja za italijanske vojne namene in še mnogo takih reči. Tudi pri nas se te govornice redno ponavljajo in nobena tajnost ni več, da gre za organizirano gonjo proti papeštvu. Čeravno mu očitajo ravno nasprotno, kakor v Italiji, vendar hočejo doseči isto: sovraštvo proti papežu. Vemo, odkje prihaja ta gonja. Loža in laž imata istega očeta.

Mi katoličani pa imamo dolžnost, da se zvesto oklenemo sv. Cerkve in se postavimo v brambo sv. očeta. Sovražnik bo imel lahko delo, ako bomo rajši poslušali njegove laži kakor resnico iz ust sv. očeta. Pravi katoličan ne more posoditi svojega ušesa satansko zvinitim sovražnikom Kristusovega namestnika na zemlji. Sv. oče je v nevarnosti, kakor je bil sv. Peter. »Cerkve pa je neprenehoma zanj molila.« To orožje posebno sedaj v roke. Umazano in divje valovje sovraštva buta ob vatikansko skalo, na kateri stoji Benedikt XV. Papež ima po Petru sicer obljube od Boga, toda »Cerkve pa je neprenehoma zanj molila.« Poleg tega pa zavračati laž, braniti očetovo čast, zaupati vanj in storiti na bojnem

polju in doma vse, da priborimo sv. očetu v tej vojni pravo svobodo in neodvisnost.

Iz istrskih spominov.

Veliko dogodkov nam prihaja te dni v spomin. Dan za dnem slišimo, da je to in ono iredentistiško društvo ustavljeno, Bog je pravičen! Koliko je bilo rjovenja proti ubogemu hrvaškemu narodu, ki je bil po laški iredenti oropan že tako vseh pravic. Dolžili so ga v hinavskem patriotizmu, da je ono krivo vojske. Gorje kmetu, ki je izpregovoril hrvaško besedo tiste dni v teh krajih! Interniran je bil župnik Mandić iz Završja blizu Oprtlaj v Poreškem okraju. Hudobni ljudje so govorili z vso resnobo, da so orožniki našli v tabernaklju (!!) bombe. Ko ga je vojaška oblast spoznala za nedolžnega in ga osvobodila, so ga njegovi farani sprejeli s kosami, motikami in mu z revolverji in kamenjem grozili, da ga ubijejo. Prisiljen je bil, v vredni nevarnosti življenja, zapustiti faro. Mi, ki živimo v teh krajih, vemo, kako se je bila iredenta grdo razpasla po Istri. Mala, umazana gnezda, ki povsem živijo od okoliškega slovanskega ljudstva, so povečini dobila poulične napise. In komu so ulice posvečevali? Zastonj iščeš tod imena, ki bi količkaj spominjalo kaj avstrijskega, pač pa se je ponosno bralo s tablic: Via Mazzini, Via Giosue Carducci, itd. itd., sami austrofobi. Prirejali so se plesi v podporo šolskemu društvu »Legia nazionale«. Naj bo! Pa kakšno obleko so imeli njih slavnostni saloni? Vse okrašeno z italijansko tricoloro, tu se je klicalo živio italijanskemu kraljevstvu, igrala se je Garibaldijeva himna in himna na Tripolis. Te godbe so pa, kar je bilo najbolj nesramno, igrale tudi pri cerkvenih slavnostih, kakor procesijah itd. Interesantno je, da ena ni imela niti not avstrijske cesarske pesmi. Na ljubo blaženi Italiji, da bi nikakor ne dobila povoda za odreševanje »dei poveri fratelli nella schiavitù d'una potenza straniera« (ubogih bratov v sužnjosti tuje oblasti) je šla država in tudi cerkev do skrajnih mej potpečljivosti. V cerkvah, kjer je bilo v župniji le malo Italijanov, se je morala ponižna služba božja za hrvaško ljudstvo skrivati v zgodnjih jutranjih urah. Pri glavnem opravilu, dasi morda ni bilo v cerkvi nobenega Laha, vse v italijanščini. Ponekod pa naš narod ne čuje več božje besede v svojem jeziku. Poznamo fare, kjer je bilo pred 20 leti po cerkvah še vse hrvaško, kjer pa zdaj naš jezik nima nobene pravice več. Tod je povečini patronat župnij v rokah brezverskih italijanskih občin. Izvoljeni so bili za župnike duhovniki, ki so le prav malo ali pa čisto nič razumeli jezik

faranov. Počasi so ti na ljubo ljudem, ki ne samo da niso nikoli zahajali v cerkev in se sploh za vero nič brigali, ampak so bili obema naravnost sovražni, odstranili zadnje sledove hrvaščine iz cerkve. Neverjetno je, kam so bila mala istrska mesta zašla! Mi smo brali o stanju francoske Cerkve, a imeli smo tod že vse pripravljeno, da se začne ravno tako. Kako je bila zaničevana naša duhovščina! Človek ni bil varen ponoči zunaj. In gospodstvo »Legia nazionale«. Kjerkoli je »Družba sv. Cirila in Metoda za Istro« sezidala svoje šole iz potrebe, saj so bile povečini vse utrkvistične šole postale čisto italijanske in je bilo ubogo istrsko ljudstvo brez vsake izobrazbe, je tudi »Legia« precej ustanovila svojo šolo in z vsemi mogočimi sredstvi vabila naše deco vanjo. Otroci niso v teh šolah navadno nič napredovali — ker niso znali italijanščine, izstopili so bili iz šol ravno taki analfabeti kot so bili začetkom, nad takimi ljudmi se je dalo paševati. Naše ljudstvo so nazivali s psovko Ščavi = (Slavi), kar pomenja v italijanskem istrskem dialektu sužnji. »Legia« je bila postala tako mogočna, da si je lastila pravico nastavljanja celo katehete na svojih šolah. Ako kaplan slučajno ni bil Italijan, ga je pogostokrat kar odklonila. Zastran »ljubega miru« so se morala udati škofijstva. Itd. Ni mogoče in se ne more zdaj vsega napisati. Naša Avstrija bo nesramno verolomstvo Italije kaznovala in postavila pravične razmere tudi v te kraje, za naš narod v Istri, upamo, zora puca!

Duhovnik iz Istre.

Iz dnevnika našega dopisnika ob Soči.

Pred vojsko je hodil po solnčnih Brdih, nato je prišel za nekaj dni v Ljubljano, nato se je vrnil v svoje kraje k zeleni Soči. Podajemo, kakor moremo:

I.

3. junija:

Srečno prišel. Ti ne veš, kako sem bil vesel, ko sem jo zaoledal! Zdaj je ne zapustim več! Tu je vse mirno, le prebivalstva manjka skoro polovico. Ko bi begunci vedeli, kako lepo in mirno je tu, bi se vsi vrnili. 27. in 28. maja so padali šrapneli na sv. Valentin, kjer ni bilo nobenega našega vojaka. En šrapnel se je razpočil nad državnim kolodvorom, a ni storil nobene škode. Svetogorska bazilika se še vedno beli in čuva nad Gorico, kjer ni bilo doslej porušene nobene hiše, čeravno letajo vsak dan laški aeroplani nad njo. Ra-

zun gromenja topov ne slišimo v Gorici ničesar. Ljudje so čuda mirni, otroci se igrajo po ulicah: vse kot po navadi. — Danes popoldne sem šel na staro pokopališče, kjer sem videl okoli 400 beguncev, ki so prišli iz Moše, Ločnika in S. Lorenza di Mossa. Pri-povedujejo grozne stvari, ki jih uganja laško vojaštvo v Furlaniji: starce in dečke, duhovnike in župane so odpe-ljali v Italijo, žene so pošiljali pred svo-jo poizvedovalno patroljo, da poizvedo kje so »i Tedeschi«. Z bodalom in re-volverjem v roki so zahtevali, naj iz-da-jo naše postojanke. A zvesti in dobri Furlani so raje pretrpeli vse, kakor da bi to storili. Ponoči je naše vojaštvo Lahe zapodilo v beg in prepeljalo te ljudi preko Soče. Tako prihajajo Lahi kot odrešitelji k lastnim bratom! Bar-bari! — Upam, da bom v kratkem zo-pet v Brdih. Vsi Goričani imamo naj-boljše upanje.

Zdaj pa pomiri razgrete ljubljansko možgane, ki fantazirajo o vseh mogo-čih stvareh, da Gorica že gori itd. in reci jim, naj ne verjamejo »aventič-nim« vestem (ali bolje lažem), ki se sku-hajo po ljubljanskih kavarnah iz dolgočasja in brezdelja.

II.

10. junija piše:

6. junija obstreljujejo Lahi brez vspeha gričevje onstran Soče v Brdih.

9. junija:

Okoli 9. ure dopoldne je laška pe-hota napadla naše postojanke na Kal-variji in vrh Grojne nad Pevmo. Bojno polje so ožarjevale rakete in reflek-torji. Laški napad krvavo odbit. Zaple-nili smo obilo strojnih pušk! Gromade trupel leže pri žičnih ograjah pod Kal-varijo in nad Oslavjem. Boj je trajal celo noč.

10. junija:

Lahi prosijo 12 ur premirja, da po-kopljejo mrtvece. Celotne laške izgube na Primorskem štejejo do 50.000 mrt-vih in ranjenih. Lahi so še vedno tam, kjer so bili pred štirinajstimi dnevi. Ne vprašajte, zakaj. —

III.

16. junija poročila med drugim:

Od preteklega četrtega do danes okoli Gorice mir. Pač pa se vrše veliki boji pri Tržiču in Plaveh. Dne 14. t. m. so zjutraj okoli ene napadli Lahi naše postojanke pri Plaveh z veliko pre-močjo. Boj je trajal sedem ur. Lahi so sicer prišli v Plave, a so jih naši vrgli nazaj. V Gorico smo slišali le gromenje topov. Pa ne bo nič. Častniki so mne-

LISTEK.

Iz vojnega dnevnika računskega podčast-nika 17. pešpolka.

(Dalje.)

V Lvovu. — Težak položaj.

Po kratkem odmoru odrinemo da-lje proti Lvovu, kamor dospemo popol-dne. Ondi je že čakal oddelek z zasta-vo. Sedel sem po košato drevo in začel premišljati svoj položaj. Kajti tista dva večera me je doletela največja ne-sreča. Moj municijski voz je ostal že v Goligori. V njem sem imel vprežene lepe, močne konje. Kakor sem že ome-nil, je 26. avgusta prevzel poveljstvo nad ondi zbranim moštvom gosp. stot-nik Klein. S seboj je vzel tudi en ku-hinjski voz. Ker je šla njegova pot v hrib, je dal pripreči še moje konje od municijskega voza. Jaz tega nisem opazil, ker sem bil vedno pri prvem vozu, po katerem se morajo vsi ravnati. Obvestil me ni nihče. V municijskem vozu sem imel vse pisarniške listine, račune in več svojih stvari. Vse to je z municijskim vozom vred ostalo na ce-sti v Goligori. 27. ponoči mi je pa po-nesrečila še kuhinja, kakor sem ome-

nil, ter je vse skupaj obležalo v jarku. Med tem dirindajem mi je bila odlete-la z glave tudi čepica.

Tako sem sedel 28. avgusta gologlav pod drevesom v Lvovu. Imel nisem no-benih seznamov, nobenih računov svo-je stotnije. Dobro se je začelo, si mislim. Bil sem zelo potr. A kmalu se ohrab-rim. Ob tem napadu se niso izgubili samo moji vozovi in kuhinje.

Za polkom.

Ta in naslednji dan ostanemo v Lvovu. Gospod stotnik Grössel je po-izvedoval, kje se je 17. polk zbral, in 29. avgusta je z v Lvovu zbranim mo-štvom in zastavo odkorakal k njemu. Meni je dal povelje, da v Lvovu pre-skrbim mesa in drugih živil ter na-slednji dan pripeljem polku menažo.

Vse drugo se mi je posrečilo, samo to ne, da bi bil našel polk. Ko smo šli po cesti v ono smer, nas je svaril neki stotnik: »Svetujem vam, da ne greste dalje, nego k večjemu uro hoda.« Kjub temu jo režemo dalje. Za polk ne ve nihče; kogar koli vprašam, vsak odgo-varja: Ne vem popolnoma nič. Naenkrat nas pozdravljajo Rusi. Aha, zdaj vem, kje smo. Polka ni bilo moči najti, na-prej nam je branil sovražnik. Torej na-zaj.

Naslednji dan, 30. avgusta, znova

poizkušamo priti do polka, a zaman. Zvečer se javim v Lvovu pri armadnem poveljstvu, kjer dobim pojasnila za na-slednji dan.

31. avgusta ob 4. uri se odpravimo na pot. Po daljšem pohodu se usta-vimo blizu nekega gradu, ki so ga bili kozaki popolnoma razdejali. Ondi je bilo tudi nekaj škadronov konjice. Kmalu pride kavalerijska patrola, ki poveljniku — bil je neki štabni čast-nik — nekaj javi. Takoj sem vedel, da mora biti nekaj važnega, kajti povelj-nik je takoj ukazal zajezditi konje. Hitro se podam k njemu, razložim svoj položaj in vprašam, kaj mi je storiti. »Ja, tukaj ostati, bi bilo po mojem mne-nju neprevidno«, mi odgovori in da svojim oddelkom povelje, da odjezdijo v diru.

Zopet smo ostali sami; iščemo in povprašujemo za polkom. Vročina je nepopisna, konji upehani. Naposled se mi le posreči izvedeti, kje bi utegnili biti polk. Pošljem jezdeca k poveljniku. Le-ta — bil je major Pichler — mi poš-lje povelje, da naj gremo nazaj v Lvov, kamor tudi on pride. Zopet torej obr-nemo in gremo proti Lvovu, kamor do-spemo ob 2. uri ponoči. Polka ni.

1. septembra jo udarimo v drugo smer in se končno združimo s polkom; odslej se nismo več ločili od njega.

Dogodbica v skednju.

2. septembra smo prišli v Wolico.
3. septembra v Suhen, okraj Cze-lany.

4. septembra Hodwiszina. Tu se mi je pripetila prijetna dogodbica. V vas smo prišli pozno ponoči. Bilo je zelo hladno vreme. Neprijeten veter se je podil po pusti planoti. Ustavimo se na nekem bregu. Vsak izmed nas je bil silno truden in ko se je ustavil, ga je jelo zebsti. Zato smo se drug za drugim odpravljali k bližnjim kmetom »kupo-vat« slamo po najnižji ceni t. j. zastonj. Kmet teka od skednja do skednja in ves preplašen stoka in vpije: »O Bože, Bože, šecko bodo zabrali!« Midva s pri-jateljem Erklavcem sva se zmenila, da greva spat v kak skedenj; kjer je še neomlačeno žito, češ, tjakaj si vojaki ne bodo upali po slamo. Jaz sicer v tem oziru nisem bil preveč optimističen in sem prijatelju tudi rekel, da najbrž ne bova imela miru. A izbire ni bilo. Leg-la sva v slamo. Ni bilo dolgo, ko je pri-tapal nekdo in jel vleči slamo izpod naju. Za njim drugi in tretji; tudi pet minut ni bilo miru. Midva reživa, kakor priklenjena psa. Zopet jo pri-seka ne-kdo in hlastno grabi po slami. Midva oba naenkrat zareživa nad njim. Ne-znanec nama energično odgovarja: »Ruhig (mirno)!« To naju še bolj raz-

nja, da Lah i v Gorico sploh ne pridejo. Mi vsi imamo najboljše upanje.

IV.

19. junija:

»Danes ob naši Arij i v Trstu.« — In zopet »Nazaj, nazaj v planinski raj. Ne vprašajte zakaj.« —

V.

25. junija:

Tako skrivnostno-slovesno na jugu se nismo praznovali kresnega večera. Nebroj zastav radostno naznanja padec Lvova, mogočni topovi bruhajo grozno maščevanje nad brezbožnim, verolomnim podležem in mu pošiljajo žegen v obliki granat. Ljudje so mirni — rekel bi — veseli. Na vojaki, ki odhajajo v strelske järke, se opaža izredno navdušenje, podobno navdušenju kustoških junakov, katerih spomin ravno nocoj prešinja srca vojakov in domačinov. Vse praznično, vse tako, kot druga leta — streljanje in zastave na Kresni večer — le kresov ni. Pač! Gori tudi kres, kakor se ni gorel na jugu. Ne mislim na požar, ki ga bruhajo na celem južnem bojišču topovi in možnarji. Grozoten, čeravno veličasten v tej prostranosti. A časih zagori na kak i točki samo majhen plamenček, ki te pa pretrese z vso grozoto. Srce ti mori, ko gori predmet posebne tvoje ljubezni. Italijan je v tej vojni ostal sam sebi enak. Vse najsvetejš e gazi. Odrešuje ljudi, ki nočejo biti odrešeni, ker pri izdajalcu ni svobode, odvaja nedolžne otroke in starčke kot vohune, in ruši svete hramove. Najbolj naše ljudstvo zadene pri cerkvi. Cerkev mu je simbol njegove domovine, biser, okoli katerega je nabrano vse, kar mu je najdražjega. Prijazna je bela cerkva sredi ravnine, pa naše ljudstvo je najrajši zidalo božje hrame po gričih, tam gori, bližje nebes, da se božje oko lažje razgleda po celi svoji zemlji in vzame obširno zemljo pod svoje mogočno varstvo. Največ cerkvic našega naroda je posvečenih Materi Božji. Naši predniki so jih postavili na najvišje in vidne griče, kakor da bi z njimi hoteli zvezati naše ljudi in kraje, katere ločijo gore, vode in daljine. Od blizu in daleč naj vsi vpirajo svoje oči v svetišče Mater e Božje, ki je na ta način res kraljica našega naroda. V sedanji vojni so po Evropi zelo trpele cerkve. Čeravno jih domačini niso porabili za vojaške postojanke, že iz strahu, da se sovražnik ne maščuje, vendar je mnogo cerkva nudilo kaj ugoden cilj sovražnemu ognju in sovražnik ni prizanašal. Prelepa je prilika za strast, ki divja in hoče uničiti vse in zadeti tam, kjer si najbolj ranljiv. Ali je hotel Lah iz nizke maščevalnosti splačati Kustoco? Letošnjega kresnega večera ne bom pozabil. Videl sem že jokati ljudi, a jokati ljudstva še nisem videl do danes. Strašno ogorčenje. Ljudje stiskajo pesti, molijo, groze in preklinjajo laško brezbožnost, ki niti najdragocenejšim svetinjam našega naroda ne prizanese. Nad goro se vali gost, bel dim, svetišče gori... Ne morem gledati ne na ljudi ne na goro. Naša srca so potrita; v bolečini bi človek padel na tla in umri bolesti, a v srce prihaja tolažiljiva misel: »Mati

Božja bo maščevala razdejanje svojega svetišča. Tvoje ljudstvo bo ostalo na svoji zemlji in zopet postavilo na goro svetišče svoji nebeški Kraljici.« Kresni večer leta 1915...

Slovenci v brambi Jadrjanskega morja.

Gospod Josip Šiška, strojnik na Nj. V. ladiji »Nadvojvoda Friderik«, piše svojim domačim:

Pišem Ti med službo pred polnočjo. Med tem časom se kaj radi oglašijo »veliki ptiči« v zraku. Prve čase je mene kakor tudi druge malo vznemirila ta reč, sedaj smo se pa privadili tudi teh pošasti. Saj se človek sčasom na vse privadi.

Mi smo sedaj kakor oni v strelskih jarkih, a radi tega še ne povešamo glave. Saj moramo tudi Slovenci — in ravno mi! — braniti tu dolj naše morje in naš obal. Kaj bi pa rekel nesmrtni naš pesnik Simon Gregorčič, ako bi Slovenci manjkali v teh bojih, ki jih je on že davno predvidel in napovedal. Obrnil bi se v grobu in žal bi mu bilo lepega petja. Njegove pesmi niso nikdar zvenele tako silno in gromko, nikdar niso segale tako globoko v srce, kakor ravno sedaj.

Morje nikdar sito bomo pa krmili sedaj z Lah i, Angleži in Francozi, da ne bo tako pozelelo nas. Kolo sreče se je za nas na dobro obrnilo: Lah i dobivajo na kopnem in na morju batine. Mi popolnoma zaupamo našemu ženialnemu vodju; kamor nas on popelje, je zmag a gotovo naša.

Sedaj moramo biti na mestu, saj je ogrožena tudi naša ožja domovina in naš obstanek. Lah i bil še nikdar zmagovalec in tudi topot ne bo. Mi smo polni najboljših nad.

Slovenci v francoskem in angleškem ujetništvu.

V francoskem ujetništvu.

Slovenec Anton Marolt iz velikolaške župnije, je iz Amerike hitel v domovino pod orožje. Na poti iz Amerike je bil ujet in se sedaj že deset mesecev nahaja v francoskem ujetništvu v Franciji. Svojim domačim piše: Sporočam Vam par besedi iz francoske dežele. Že dolgo časa Vam nisem pisal v svojem jeziku, ker od tukaj pisma v slovenski pisavi ne gredo naprej. Notri pridejo; sem jih veliko dobivajo iz Avstrije v slovenski pisavi, ali samo jaz ne dobim nobenega pisma od nikoder. Iz Amerike sem dobil eno, od doma pa dva v desetih mesecih. Jaz jih pišem veliko po nemško domov in v Ameriko, saj pisma gredo, samo če ni preveč od vojske pisano. Pišite mi večkrat po slovensko in tudi po nemško, saj je vendar še kdo živ, da mi bo odpisal.

Vem da bi radi vedeli, kako se nam godi tukaj na Francoskem v ujetništvu. Vedite, nič dobro. Žalostno do kraja za nas. Hranijo nas kot svinje, zmiraj je krompir in korenje, ki ga dobimo dvakrat na dan, in en funt kruha, to je hrana za en dan. Te hrane smo že preveč siti, ker je dan za dnevom vedno ista; saj tudi zdravo ni zmira j eno jed uživati. Dolgčas nam je pa tako, zmira j bolj, da si človek ne more miru dobiti. Oh, kako so dolgi

lepi dnevi, mi pa hodimo semintja in čakamo, kdaj bo napočil nam dan rešitve. Dobil sem pismo od Matije, da gre sedaj v vojsko. Vem, da žalujete doma. Oh, s kakšnim veseljem bi mi vsi šli, ako bi nam prišlo obvestilo, da smo rešeni iz francoskih krempljev, v vojno branit naš dom, našo Avstrijo. Nas Kranjcev je tukaj 22. Doma so večinoma od Novega mesta in Straže.

Ako mi Bog da doživeti še tisti dan, ko se bomo videli, vem, da me ne boste poznali. Suh, brez denarja, bos in ves raztrgan sem; veste, pa ne samo jaz, ampak vsi smo enaki. Veseli me pa nobena stvar več na svetu, samo da bi bil hitro rešen vrazjih Francozov. Vsega smo se že naveličali. Ko bode to pismo prejeli, ne žalujte preveč za menoj, ampak skrbite za dom. Kakor tukaj čujemo praviti, bo zmag a gotovo avstrijska in nemška, čeprav je še Italijan udaril, pa jih bo on tudi dobil, kakor Rus, Srb, Francoz in Anglež. Sedaj ko so naši pregnali Rusa iz Przemysla, so Francozi popolnoma obupali in sami pravijo, da ne bodo nič naredili. Tukaj vozijo vlaki dan za dnevom ranjence. Tukaj je zaprtih tudi precej Kranjcev-dragoncev, ki so bili ujeti v Belgiji. Mi ne pridemo do njih, morajo za majhno plačo trdo delati.

Sedaj je šlo nekaj žensk od tukaj v Nemčijo. Izročil sem jim to pismo.

Iz angleškega ujetništva na Malti

sta se že večkrat oglašila Jožef Kosec iz Svetja in France Zajc iz Verja pri Medvodah. Kosec piše v svojem zadnjem pismu sledeče: »... Ne vem si razlagati, zakaj mi tako malo pišete. Prejemem le redko kak o pismo. Jaz pa Vam pišem ob vsaki priliki, ki se mi nudi. Vprašate me, kako dolgo sem že tukaj. 26. novembra 1914 sem bil prijet in prepeljan tu na Malto, kamor sem prispel z drugimi civilnimi ujetniki 1. decembra. Naša oskrba je sledeča: zjutraj čaj s kruhom kakor tudi zvečer, opoldne dobimo pa juho. S hrepenenjem čakam, da bi bil že enkrat spuščen na svobodo...« — Internirana sta v St. Clements Camp. na Malti; bila sta preje uslužbenca neke papirnice v Aleksandriji, kjer je bilo več Slovencev. Imenovanega dne so jih Angleži prijeli pri delu in odpeljali v ujetništvo. Pismo od tam hodi navadno en mesec.

Blagovni trg v svetovni vojni.

Moderna kontinentalna zaprtija, s katero je Anglija centralni velešili odrezala od svetovnega prometa, je slednjima zelo otežila če ne onemogočila uvoz mnoge neobhodno potrebne blaga. Z vstopom Italije v svetovno vojno pa se je sovražni obroč, ki nas oklepa, sklenil, ker je sedaj tudi pot skozi Adrijo končnoveljavno zaprta in marsikatera v Trst namenjena pošiljatev, ki se je preje še mogla splaziti mimo sovražnih ladij, sedaj ne bo mogla več doseči svojega cilja.

Vsed moderne civilizacije se nam zde danes marsikaki užitek neobhodno potrebn i, ko svoj čas naši predniki niti vedeli niso zanje, ali pa so prihajali na mizo le ob posebnih prilikah. Tako kava, še pred sto leti je bila celo v najboljših meščanskih hišah samo prazniška pijača, danes pa je v najbolj oddaljeni koči, v najrev-

nejši družini vsakdanja hrana, v zadnjem slučaju celo glavna hrana. Kavo pa dobivamo izključno iz tujih krajev. V začetku vojne so bile v Nemčiji in Avstriji nakopičene velike zaloge kave, ne samo v glavnih skladiščih, marveč tudi v shrambah velikih in malih trgovcev. Te zaloge so se sedaj močno zmanjšale in vprašati se moramo, če smo zadostno preskrbljeni s kavo. V Evropi sami so se zaloge po cennitvi neke holandske tvrdke zmanjšale od 8 milijonov vreč koncem meseca maja 1914 skoro na polovico ob istem času leta 1915. V Hamburgu je bilo tedaj naloženih 200 milijonov vreč, danes samo še deseti del; Trst je nazadoval od 368.000 vreč na 26.000 vreč. V Antwerpah je baje sedaj v skladiščih približno 900.000 vreč kave; od tega je približno 150.000 vreč namenjenih za belgijski konsum. Po 300.000 vreč je določenih za nemško in avstrijsko vojsko, tako da ostane za splošni konsum v osrednjih državah samo kakih 250.000 vreč ali 150.000 met. stotov. Osrednji državi pa moreta dobiti kavo tudi še iz Holandske, a samo tisto, ki je ondi že naložena ali pa kavo, ki prihaja naravnost iz holandskih kolonij. — Vidne zaloge bi tedaj ne bile posebno obilne, ako se upošteva, da samo na Nemškem porabi vsaka oseba po 3 kg kave na leto. V Avstriji porabimo dokaj manj t. j. 1 kg na leto in osebo. Največ kave porabijo Američani; v Združenih državah pride na leto na vsako glavo daleko nad 5 kg. Ameriki sledita Nizozemska in Belgija s 4 kg na glavo ter Švica s 3 kg. Razmeroma najmanj kave se popije na Ruskem t. j. 20 dkg na glavo in leto.

Pa čeprav vidne zaloge centralnih držav niso velike, se vendar ni bati pomanjkanja kave, kajti zaloge v raznih trgovskih skladiščih so še vedno znatne. Ob izbruhu vojne so baje znašale nad milijon meterskih stotov. Toda cene so v nadrobni prodaji zelo poskočile. Ne samo kava, marveč tudi njeni surrogati so se zelo podražili, da razmeroma še bolj nego kava sama. Da gre tu za umetno navijanje cen, dokazuje dejstvo, da je bilo ravno te dni več izdelovalcev kavnih surrogatov obsojenih na visoke denarne kazni, ker so neopravičeno dvigali cene. Kava utegne po vojni postati monopolno blago. Ruska vlada je že izdelala primerno predlogo, glasom katere bi monopol na kavo nesel državi 20 milijonov na leto.

Važno živilo je tekom vojne postal sir. Milijonske armade so zaloge v Švici, Italiji in Holandski znatno izpraznile, zato se je jelo uvažati veliko ameriškega sira. Centralnima državama je dobava seveda zelo otežena. Sicer je pa izvoz ameriškega sira, odkar je postala Amerika gostejše obljudena, znatno padel; tako je znašal še pred 30 leti kakih 15 milijonov funtov, leta 1913/14. pa samo še 2 milijona funtov, a je potem v prvih 8 mesecih vojne poskočil na 13 milijonov. Glavni odjemalec je Anglija.

Izvoz bombaža iz Združenih držav na Nemško tvori, kakor znano, preporno jabolko med Ameriko in Angleško. Pridelovalci bombaža v južnih državah seveda nočejo izgubiti velikega izvoza na Nemško, Anglija pa dela zapreke na morju. Wilson je moral torej v pomirjenje pridelovalcev bombaža poslati znano brezuspešno noto Angliji. No, kljub angleški straži se je posrečilo doslej spraviti na Nem-

kači. Vname se strašen prepir. Neznane noče odnehati in midva tudi ne. Treba si torej bolj ogledati predznake. Erklavec odpre žepno električno svetilko in kdo stoji pred nama? Topničarski nadporočnik, ki je tudi prišel slamo »kupovat«. Sedaj sva s prijateljem seveda obmolčala; le jaz sem še pokorno javil, da je ravno neki topničarski stotnik prepovedal tod jemati slamo. »Drži gobec, drugače streljam!« je bil odgovor. Električna svetilka se je zaprla; gospod nadporočnik je odšel s slamo in midva sva zopet legla. Toda miru tudi poslej ni bilo, ker so hodili vojaki vso noč slamo »kupovat« in drugo jutro je kmet videl, da je kljub vsej svoji paznosti veliko prodal.

Pred Grodek om. — Begunci. — Zmagoviti boj. — Zanimivi doživljaji.

5. do 7. septembra smo bili pred Grodek om. Kopali smo rove in se pripravljali na boj. Tri dni prej smo bili dobili ostanke prvega maršbataljona. Tako smo se uredili. Požar v okolici pred nami ni ponehal. Beguncev je bilo po cestah vse polno. Boljši so imeli vozove, revnejši so nesli svoje imetje v culicah na ramah. Otroci so stopicali poleg starišev. Nekateri je še gonil s sabo kako kravico ali kozo, da so imeli mleko. Mnogi niso imeli prav nič, posebno oni, ki jim je požar uničil imetje. Ti prizori so se ponavljali dan za dnevom. Obupnost se je brala beguncem iz oči in beda z obraza in obleke. Vojna ni malenkost, za to je bilo dovolj dokazov.

8. septembra se vname zopet boj. Zjutraj smo zapustili rove in začeli

prodirati proti sovražniku. Kmalu trčimo obenj. Svoje kuhinje nekoliko skrijemo in obstanemo. Kmalu se začno vračati ranjenci. Sovražnik se umika, mi pritiskamo za njim. Solnce je že prekoračilo poldan. Z menažo za polkom. Preveč smo bili drzni. Morali smo mimo naše artiljerije k prvemu bataljonu. Ko pridemo mimo te pozicije, pri neki opekarni, se nam odpre planjava. Rusi nas opazijo. Takoj nas pozdravijo s šrapneli. Prvi šrapnel se razleti nad drugim kuhinjskim vozom. Konji se začno plašiti. Od zadaj se oglašajo naši topovi. Njihove krog le so zvenele čez nas. Od spredaj je ruski ogenj čezdalje hujši. Povelje je bilo: obrniti in brzo. Konji so postali vsled peklenškega gromenja in pokanja kakor besni. Treba je bilo napeti vse moči, da se ni prepetila kaka nezgoda. Ko sem poveljeval in kričal, naj drže konje in vozijo raje počasi, sem se zapletel v telefonsko žico na tleh, katere preje nisem bil opazil, in pošteno pomeril tla. Malo je manjkalo, da nisem prišel pod voz.

Izprevideli smo, da po dnevu ne bo šlo z menažo. A ob tej priliki moram naglasiti, da je bila med tem bojem in onem pri Goligori velika razlika. Ves drug red. Imeli smo vsak svoje povelje. Naša artiljerija je imenitno delovala. Rusi so se morali umakniti. Ponoči smo peljali menažo. Na bojišču je ležalo mnogo mrtvih. Naš polk je imel velike izgube.

9. septembra se pomaknemo nekoliko naprej. Ustavimo se tik naše artiljerije. Od tod je bilo jako pripravno

voziti menažo. Komaj dobrih poldrug tisoč korakov za črto se je kuhalo. Tam smo tudi naše konje popolnoma navedili na streljanje. Kajti stali smo sredi topovskega ognja, tako da so naši in ruski projektili leteli čez nas. Imeli smo srečo, da se nikoli nobena krogla ni zgubila med nas. Samo ena granata je udarila v cesto desno od nas in jo razkopala.

Zanimivo je bilo tu. Podnevi je pripekalo solnce, ponoči je plaval ravno nad nami blede luna. Spati ni bilo moč. Polegli smo po tleh; pod sabo malo slame. Izbral sem si prostor za kuhinjo. Ze od prej sem bil navajen malo spati; zato sem se dlje premagoval. Ko so povsodi krog mene že smrčali prijatelji, sem jaz še bdel in občudoval božjo naravo. Premišljal sem vojne in način vojevanja v prejšnjih časih. Nobena stvar se ne strinja s starim. Boj se je pričel in traja dalje tudi ponoči. Ni tako, kakor smo se učili v šoli, da je boj podnevi, zvečer se pa postavijo straže, močne tretjino armade, drugi dve tretjini pa naj gresta k pokoju. Kuhinj tudi ni bilo nekdaj. Računski podčastnik ima drug posel nego v prejšnjih časih. Spomnil sem se na rusko-japonsko in balkansko vojno. Tam so noč že ignorirali, škoda se jim je zdelo časa za premikanje.

Bilo je 9. ali 10. septembra zvečer. Prišel sem iz rojne črte, kamor sem bil peljal večerjo. Poležemo kakor ponavadi poleg kuhinj. Nebo je bilo čisto kakor ribje oko, luna je razsvetljevala hladno noč in nam služila namesto luči. Krog 11. ure začno iz topov poleg nas

pošiljati krog le rjavcem. Od tam se slišijo odgovori. To se ponavlja vedno huje in hitreje. Bilo je najprej videti blisk, potem je sledil grom. Strela in tresk eksplozije. Ravno tak je bil ruski odgovor. Kmalu se na celi črti oglašijo puškinsi strel i in strojne puške še zgošče repot. Krog poldruga ure ponoči se vname strahovit ogenj. Bilo je tak, kakor bi se morala sedaj odločiti bitka. Posameznih strel ov se sploh ni razločevalo. Slišati je bilo samo nepretrgan o divje bobnenje, kakor bi razsajala strašna vihra v zraku in pod zemljo. Nekaj nepopisno groznega. Pri Rusih se je slišalo obupno rjojenje kakor ranjenih zver i. Blizo nas je ležal neki general. Zelo je moral biti utrujen, da ni slišal tega hrupa. Pokliče ga njegov pobočnik. Ko se prebudi, takoj spozna, da je nevarnost. Nemudoma da povele svoji brigadi, ki je kot rezerva počivala poleg naših kuhinj, da naj bo pripravljena. Ogenj je vedno hujši. Vse je pozorno in čaka, kaj bo iz tega. Vendar ostane vse na svojem mestu. Ko napoči dan, začne ogenj ponehavati. Misli ti je bilo, da mora ležati vse mrtvo. Vendar ni bilo tako; seveda nočni ogenj v rovih ni tako nevaren. Polagoma se vse skoraj popolnoma umiri.

Opoldne gremo z menažo. Sedaj je šlo vse drugače. Konji so bili že privajeni ognju, le tu in tam se je še kateri malo ustrašil. Z eno besedo: Nobene primere več z dnevi pri Goligori.

(Konec prihodnje soboto.)

sko velike količine bombaža. Tudi v Genovi leže bajle velike zaloge za osrednji državi, a Italija jih bo sedaj pač pridržala. Kakor ni bilo drugega pričakovati, se je bombaž zelo podražil in z njim tudi bombažne tkanine. Tudi tu so tovarnarji izkoristili ugodno priliko za navijanje cen.

Svetovna vojna je tudi na polju trgovine s kovinami dala priliko in pretvezo za zvišanje cen. Zlasti baker je skoraj dvakrat dražji. Glavni proizvajalec je zopet Amerika in glavni odjemalec Anglija. Ta namreč ne proizvaja prav nič lastnega bakra, Nemčija pa je v stanu del svoje potrebe doma pokriti. Kljub temu pa le uvaža približno toliko bakra kakor Anglija. Tudi Avstrija proizvaja del svoje potrebe doma in sedaj se dela na to, da se produkcija bakra povisa.

Najhujše pa so se navile cene cinka, ki je štirikrat dražji nego preje. Cink je danes dražji nego baker. Nemčija proizvaja svojo potrebo cinka sama. Angleška pa ga mora uvažati. Sedaj nameravajo tudi Angleži zgraditi fužine za cink, kar bo pa precej stalo. — Tudi svinca se je podražil. Doslej je prihajal svinca na Nemško iz Avstralije. Veliko svinca proizvaja tudi Španija in Mehika.

Prometne težave med vojno so seveda morale podražiti razno blago, a špekulacija je šla daleč čez opravičeno mejo. Tudi po vojni ne bomo zlepa in zlahka dosegli normalnega stanja cen.

Stare in nove skrbi.

Poleg tisoč drugih jih ima naš kmet svoje, mešan in delavec zopet svoje, vsi trije pa so državljani ene države in tako imajo zopet posebne skrbi, zlasti naši ljudje na jugu.

Zadnjo soboto smo pisali o državnem kruhu. Ker je kruh tako potrebna stvar, da je celo vsakdanja molitev zanj potrebna — in danes v naših krajih še posebno potrebna — zato tudi novih par vrstic ne bo odveč. Naše ljudstvo ima pri vseh lepih obljubah države, ki je res z odločno roko začela urejevati prihodnjo žetev, vendar še tu in tam kako željo in pravično zahtevo. Danes so res časi taki, da je treba vse sile v ljudstvu in državi združiti; zato pa je ravno treba tudi vse te sile okrepiti. Poleg raznih drugih želj bomo omenili nekaj gospodarskih.

V vsaki deželi bo imela zbirati in razdajati potrebno žito in moko podružnica »Vojnožitnega prometnega zavoda«. Ta zavod po vladnih nazorih in po svojem namenu ne more biti samo trgovski, ampak tudi socialen. Vlada hoče letos zatreči vse nepošteno dobičke, katerih je lanska zmeda in ovira prometa in splošna stiska nagromadila na milijone. Te denarje je spravilo samo nekaj ljudi. Letos tega ne bo več, pravi vlada, in ljudstvo pravi: »Tega tudi ne sme biti več.« Ko je prišel poleg konsumenta celo producent, to je naš kmet, do spoznanja, da je špekulant nepotrebna in škodljiva pijavka, katere celo v mirnih časih po vojski ne maramo več videti v svojem gospodarstvu, tedaj je povsem razumljivo, ako ljudstvo še ravno v ognju bližnje vojne z vsjo odločnostjo zahteva za prihodnje leto: »Proč s špekulantom pri žitni kupčiji in preskrbi!« Ljudstvo ne more dopustiti, da bi postali komisijonarji prihodnje podružnice vsakdanjega kruha ljudje, ki so večji ali manjši špekulantje po poklicu. Gotove vrste ljudje so izgubili pri ljudstvu zaupanje in zato ljudstvo noče videti v njihovih rokah niti nakupovanja, niti razdeljevanja letošnje letine. Naj postanejo špekulantje po poklicu komisijonarji, pa bodo našli tu in tam nakrivlj svoja vrata, da bodo na eni strani žito skrili, na drugi strani pa tvorili posebne zaloge, ki ne bodo prišle v korist vsemu ljudstvu. Po potrebi bomo tudi v tem oziru rabili odkritejšo besedo. Vlada je zaslegla večino žita, ki se rabi za ljudsko hrano. Boji se imena monopol, žito ostane kmetova last, a samo država razpolaga z njim. Producent — lastnik ne sme prosto razpolagati s svojo lastnino. Za letos je prav tako in v drugi obliki bo morda tudi naprej prav tako. Skoro si pa mislimo, da je država razprostrla svojo roko še premalo na široko. Če ji je bil glavni namen, dati prihodnje leto več in cenejše hrane in zabraniti vsak dan rastočo draginjo, potem je najbrže pozabila, da bodo ravno zapora žita in moke in njene maksimalne cene rodile draginjo pa neke druge: pri krompirju in fižolu. To dvoje in ostalo sočivje je prepusila svobodni kupčiji, kamor morejo priti špekulantje. Producent bi se pošteno ceni ne upiral, konsument pa je opravičeno v strahu ravno glede teh dveh tako važnih živil. —

Obeta se nam tudi bolj grenak sladkor. Ljudstvu ne gre v glavo, kako naj bi nekaj sladkornih baronov vle-

klo milijone iz ljudstva, ki je vsled splošne draginje toliko bolj navezano na sladkor. Starega sladkorja imamo še obilo, čez potrebo, izvažati ga ne moremo in sedaj naj kar skoči cena od fabrike z 79 na 99 K? Priznati pa moramo vladi, da je v sladkornem vprašanju dosedaj res krepko nastopala. Vse ljudstvo mora to zahtevati tudi zana-prej. Avstrijska sladkorna industrija je tako močna, da nima pravice v letu splošne vojne in draginje greniti ljudstvu sladkor z novimi milijoni. Sicer pa ljudstvo nobene stvari ne pozabi in zlasti iz vojne bodo ostali živi in odločni spomini, ki bodo marsikje zahtevali, da bo šla stvar nekoliko drugače. Vsemogočna država bo našla svojo pot tudi do mogočnih cukrbaronov.

Zadnje leto je stalo solnce v znamenju — koruze, namreč pri nas. Tudi prihodnje leto ne bo izgubilo lepe rumene, a še vedno koruzne barve. In tudi tu bi imeli eno željo: ali smo se lansko leto navadili prav ravnati s koruzo? Dosedaj koruza ni bila namenjena ljudem, po večini ne. Mlini in skladišča se v tem ravnanju niso izkazala. Zato bi bilo dosti bolj pametno: pšenico meljem posebej, koruzo meljem posebej, v mlinu ju ne zmešam, ampak ločeno oddam podružnici, ta trgovcu, ki ju pa sme prodajati samo v zakonito določenem razmerju. Kaj lahko se zabrani, da bi kdo preveč pogosto ne hodil po belo moko, koruzno pa doma spravljaj in morda ne rabil za človeško porabo. Predpišeš mu: »Na toliko oseb dobiš na mesec toliko bele in toliko koruzne moke. Kako ju pa doma ta mesec mešaš, je tvoja stvar,« in če bo tako, bo marsikatera jed užitnejša.

Še par vsakdanjih skrbi. Dan se je zopet začel krajšati. Spomniti se bo zopet treba na petrolej, premog in drugo kurivo. Lanskim spominov ne bomo obujali, cen ne bomo navajali, dovolj bodi opozoritev, da bo to troje precej velika skrb prihodnjega leta. Država kakor ljudstvo naj se pametno in v času preskrbita.

Naš kmet ima še posebne želje, katere moramo v interesu države izpolniti. Država ostane, in steber državi je in bo kmet. Ta ima polje in živino, od tega živimo. To delo ni lahko. Četudi vsi drugi potrpe, kmet mora pri svojem težkem delu in za svojo živino dobiti nekaj več hrane nego lansko leto. Svoj kmečki stan moramo ohraniti zdrav in močan, ker je kal in viroletostne in še bolj prihodnje moči in zdravja države.

Prihodnjič besedo o aprovizaciji mest.

Pogajanja med Bolgarijo in vojujočimi se državami.

(Izvirno poročilo »Slovenec«, — A. B.)

Sofija, 27. junija 1915.

Vlada, katera upravlja sedaj že dve leti Bolgarijo, je bila do poslednjih dveh tednov popolnoma na strani dvojne zveze in njen načelnik dr. Radoslavov se je po možnosti ogibal diplomatov trojnega, sedaj četvernega sporazuma. Ako pa je isti v poslednjem času odstopil od svojih prejšnjih pozicij in zasljal tudi predloge, stavljene Bolgariji s strani istega sporazuma, ravnal se je po načelu: »Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona.«

Čul je torej sledeči predlog, oziroma obetanje: Bolgarija dobi del Makedonije, ki je sedaj pod srbsko vlado, ter Kavalo, Seres in Dramo. Glede nove Dobrudže, katero so Rumuni Bolgariji vzeli, se prepustila bolgarski vladi, da se sporazume z Rumunijo. Istotako je dano na voljo bolgarski vladi, naj si vzame od Turčije zapadno Trakijo do meje Midia—Enos. V zameno za vse to zahteva četverosporazum od Bolgarije, da izžene Turke z balkanskega polotoka in da prevzame Carigrad.

Obenem pa vodi kabinet dr. Radoslavova dogovore tudi z dvojevo. Od tam se mu baje obeta, ako stoji Bolgarija nevtralna, cela Makedonija, kakor je bila označena v dogovoru leta 1912. med Bolgarijo in Srbijo kot »sporna« in »brezsporna«.

Vrhtega se vršijo dogovori tudi s Turčijo, da bi mogla Bolgarija dobiti svobodno železnico do Egejskega morja, mimo Odrina in Dimotike do Dedé—Agača, ter naj dobi tudi ono ozemlje, katero ji je bilo po londonskem dogovoru odstopljeno.

A kaj rečejo k temu sosednje države, katerih se posredno tičejo ti predlogi, stavljeni od obeh strani?

V Rumuniji je del javnega mnjenja za to, da se začne sporazumljenje z Bolgarijo na podlagi nekaterih koncesij v novi Dobrudži.

V Srbiji nočejo o kakih krajevnih koncesijah v Makedoniji v korist Bolgarije ničesar slišati.

Z Grčijo bi se mogla začeti pogajanja, ako dobi pri volitvah večino Venizelos in ako ta zopet vzame krmilo v roke.

Splošno rečeno: Bolgarija dobiva vedno ugodnejši položaj na Balkanu. Njen ugled pred velesilami raste. Zaradi današnje dvojeve prijazne vlade uživa Bolgarija simpatije Avstrije in Nemčije. Ko se je pokazala bolgarska vlada pripravljeno, voditi dogovore tudi z državami četvernega sporazuma, začeli ste Anglija in Francija precej govoriti o kompenzacijah, katere se morajo dati Bolgariji. Tudi rusko časopisje je začelo pisati o realnih interesih Bolgarije. Vse to pa se dogaja radi velikih interesov, katere imajo države četvernega sporazuma in dvojeve, da dobe Bolgarijo na svojo stran.

Mora se zapisati dejstvo, da rusofilski krogi v Bolgariji, odkar so se začela pogajanja z zastopniki-diplomati četvernega sporazuma, niso več tako bojaželjni, kakor so bili poprej. Menda so ohladili njihovo vročo kri važni dogodki pred Przemyslom in Lvovom. Demokrati pa vele: pogajanja še ne pomenijo nastopa v akcijo, nego mogoče je, da dobi Bolgarija kompenzacije, ne da bi se morala vplesti v vojno, — kar bi bilo najbolj želeli.

Na ta način je odstopila opozicija, kakor tudi sama vlada od svojih prvotnih pozicij nasproti vojujočim velesilam.

V današnjih usodepolnih trenutkih pač ni čas za provokacije nasproti eni strani niti za slepo podložnost nasproti drugi. Najbolj umestna je razumna politika mirnih pogajanj z velikimi državami obeh taborov, če že ne iz drugega namena, nego za formo: »Ut aliquid fieri videatur« (da izgleda kakor bi se kaj vršilo).

Smrt slovenskega junaka slotnika Lenarta.

Včeraj smo poročali o smrti stotnika 17. pešpolka g. Lenarta na severnem bojišču. To je smrt pravega slovenskega junaka. Stotnik Lenart je bil zadnji dve leti adjutant tukajšnjega bataljona 17. pešpolka. Kot tak je šel dne 14. avgusta s polkom v vojsko. Dne 9. septembra je bil pri Grodeku na desnem kolenu ranjen. Boril se je tedaj še celo noč, dokler se ni onesveščen zgrudil na tla. »Slovenec« je o njegovih hrabrih delih tekom vojske že prinesel iz peresa narednika Simončiča članek. Takrat je vse z zanimanjem in navdušenjem bralo, kako je ta častnik na čelu dveh stotnij pri umikanju armade več dni stražil neki kolodvor in od tam odvedel naš material. Dne 18. marca t. l. je šel zopet na čelu maršbataljona na bojišče. Pred »Mestnim Domom« se je takrat poslovil v imenu vojakov od prebivalstva. Takrat smo videli, da so vojaki z njim ene duše in enega srca. Tako je on znal svoje vojake vzgojiti in pridobiti. In šli so z njim na boj kot vihar, vsak dan pridobivajoč slovenskemu imenu novo slavo. Bilo je 18. junija t. l., ko je stotnik Lenart s svojimi vojaki prišel blizu sovražnika v neki goščavi. Nakrat je sovražnik naše zapazil in ljuti boj se je pričel. Neustrašeno so se stotnik Lenart in njegovi ljudje borili proti veliki sovražnikovi premoči, ki jih je obkoljeval. Sovražnik jih je pozival, naj se udajo. Slovenski vojaki s svojim stotnikom pa so sklenili do zadnjega vztrajati na svojem mestu. Vojaki 17. pešpolka so s svojo krvjo brali novih lavorik zastavi 17. pešpolka. Nakrat pa prileti šrapnel ravno v glavo stotnika Lenarta, ki je padel na tla in takoj izdihnil svojo blago, plemenito dušo. Spomin na tega moža bo neizbrisni pri vseh, ki so ga poznali.

Kako je Slovenec ušel Rusom.

Ignacij Barle, od 17. pešpolka, doma iz Roj pri Veliki Loki na Dolenjskem, piše svojim staršem o svojem begu iz ruskega ujetništva takole:

20. junija 1915.

Dragi starši! Danes Vam hočem bolj natanko popisati, zakaj nisem tako dolgo nič pisal. Bil bi cel roman, ako bi hotel vse popisati.

Dne 12. maja smo imeli hudo bitko med Kolomeo in Stanislavom pri vasi Kocimer. Bitka je trajala ves dan. V dežju krogel in šrapnelov sem ostal popolnoma zdrav. Popoldne je bil trikrat bajonetni naskok, pri katerem so Rusi nas nekaj ujeli. Kozaki so nas gnali proti Stanislavu. Težko je bilo, pa vendar sem jim ušel in pobežnil v gozd. V gozdu sem bil noč in dan. Po vaseh okrog pa so vedno jahali kozaki in pobirali ljudem.

Na večer sem zlezel v neko hišo, ki je stala ob robu gozda. Gospodar je bil zadovoljen mi pomagati iz zadrege. S pomočjo gospodarja sem skušal prodrati rusko bojno črto in tako priti v našo armado, a to ni bilo mogoče. Končno sem sklenil tam počakati Avstrijcev, ki so bili 50 kilometrov oddaljeni.

Tako sem ostal tukaj mesec dni. Moj gospodar mi je dal civilno obleko, da sem bil varen pred Rusi. Jaz pa sem mu pridno

pomagal pri njegovem delu. Najljubše mi je bilo v gozdu na paši pri živini, kjer ni bilo Rusov. Čas pa mi je počasi potekal.

Dne 10. junija pride neki ruski častnik in pravi gospodarju, da pride v kratkem to armada in da se Rusi hočejo umakniti do državne meje. Drugi dan so že pobirali svoj telefon. Armada se je blizala.

Na večer 11. junija je kar zamrgolelo Rusov okrog nas po trdnjavah, ki so jih bili zgradili tudi v bližini naše hiše. Ob 11. uri v noči pridejo k nam in ukazejo gospodarju, naj se umakne. Gospodar priteče k meni in me prosi, naj mu pomagam. Pobrali smo, kolikor je bilo mogoče, na voz. Jaz sem vzel živino in se počasi pomikal za civilnim trenom. Ravnotako tudi druge družine. Šli smo pol ure daleč v neki kot k reki Dnjester, kjer je bilo varno skrivališče.

Ko se je zdanilo, so začele žene kuhati; nekatere družine so že pričele jesti. Kar prituli nad nami avstrijska granata in se kakih 200 korakov od nas razpoči. Grozen strah, otroci in žene jokajo. Jaz jih tolažim, da smo popolnoma na varnem, in res se o tem kmalu prepričajo. Popoldne so nas začele obiskovati krogle iz avstrijskih pušk. Storile niso nič, ker so šle vse previsoko. Ker sem bil radoveden, se splazim na breg in opazujem, če se Rusi že umikajo. Ob 4. uri popoldne se priteko Rusi, za petami pa so jim naši. Torej je rešitev!

Proti večeru se vrnemo domov. Drugi dan se preoblečem in javim pri nekem ogrskem častniku ter vprašam za svoj polk. Šel sem k brigadi in diviziji, pa nikjer niso vedeli, kje je moj polk. Prehodil sem veliko, a zaman.

Med potjo me napade bolezen. S težavo sem prišel v Kolomeo in od tam sem se odpeljal z bolniki v Nirekhoz na Ogrsko, kjer sem sedaj. Ko okrevam, poiščem svoj polk, potem pa še prebodem kakemu Rusu prsi, še predno zbeže domov.

Ko sem hodil v ozadju naše armade, sem spoznal, kolikor sem slišal topove, da se Rusi na celi dolgi črti umikajo. Mimo naše bolnišnice so naši peljali cele vlake ruskih ujetnikov. Rusi radovoljno stopijo k nam. Sam sem jih slišal, ko so rekli, da se ne bodo več vojskovali.

Smrt slovenskega vojaka v ruskem ujetništvu.

Iz Bijska v tomski guberniji v Sibiriji smo prejeli naslednjo dopisnico z dne 21. aprila 1915: V sredo, dne 21. aprila 1915 smo pokopali Slovence Fr. Čibeja, doma iz Skrilj pri Ajdovščini. Umrli je 18. aprila ob 2. uri popoldne na hitri pljučnici. Pogreb je imel jako lep. Vodil ga je poljski duhovnik. Častno spremstvo je dajalo 13 ruskih vojakov v polni opremi. Udeležil se je pogreba tudi en ruski častnik in sedem avstrijskih. Seveda je šlo za pogrebom tudi mnogo avstrijskih vojakov nižjih činov, posebno Slovencev in Poljakov. Osem pevec-vojakov je zapelo pred bolnico »Blagor mu...«, na grobu pa »Nad zvezdami«. Ko smo peli, so vsi častniki salutirali pokojnemu in tudi vsi vojaki. Slovenci so pokojnika nosili in mu tudi izkopali grob. — Nadučitelj Silvester.

Pisma z južnega bojišča.

Topničarski predmojster Silvester Poglačar, ki je bil za svojo hrabrost pred sovražnikom že odlikovan, piše 6. junija s koroškega bojišča med drugim: 30. maja smo prvič pozdravili Italijane z našimi granatami in šrapneli. Pričakujemo trdno slavne zmage! — 17. junija pa piše: Včeraj smo zopet pridno škropili Italijane; mislim, da sedaj že vedo, da smo tudi slovenski fantje zraven.

Ognjičar Leopold Legat piše s Koroškega 13. junija med drugim: Ravno na dan Gospodov, ko drugače vse počiva in miruje, stojimo tu v sovražnem ognju; bombe in granate nam pošilja Italijan, toda take, da se večina ne razpoči. Ne bo nič hudega. — 17. junija piše Legat: Vaša dopisnica me je našla v najboljšem razpoloženju, kajti ravnokar smo našli Laha in jih prepodili iz K. To vam je bila kanonada, da že davno ne take; grmelo in pokalo je, kakor bi bil sodni dan. Grič je kar skupaj zlezel, tako je padalo. Lahi bodo že videli, s kom so se spoprijeli!

Armado vodstvo hvali junaštvo Slovencev.

Prvo srečanje z Italijani.

»Slovenski Gospodar« priobčuje pismo slovenskega vojaka M. Omladiča, doma iz Braslovca.

Bojišče, dne 20. junija 1915.

Dne 26. maja okoli 6. ure popoldne začne sovražnik, utrjen pri F., nenadoma z dvema baterijama obstreljevati hrib S., kjer so bili naši štajerci od 1. pešpolka. Obstreljevanje, ki je bilo strašno, je prenehalo malo pred nočjo. Vsi smo nekako z grozo in s strahom opazovali kanonado.

Bali smo se za junake, ki so bili izpostavljeni temu peklenškemu ognju; ko se je dim razkadi, smo si oddahnili, ker samo na nekem mestu je bil strelski jarek pregrzan za 2 metra. Tudi izgube so bile samo par ranjenih. Izstrelili pa je sovražnik nad 200 granat in šrapnelov.

Drugi dan, 27. maja, sem bil dodeljen k metalcu min v prvo strelno črto ter tako imel priložnost, se udeležiti prvega spopada s sovražnikom. Ob 11. uri dopoldne se začne kanonada, in sicer topot še z večjo množino kot prejšnji dan. Seveda je bil cilj Italijanov zopet S..... Omeniti moram, da v slučaju, da pade hrib S....., bi imel sovražnik ključ do G..... v rokah. Naše armadno vodstvo si je bilo v svesti, kakšno važno nalogo da ima S..... in je dalo v noči hrib še bolj utrditi in je tudi poslalo na hrib več ojačenj. Kmalu opoldne, ko je bil ogenj najhujši, pa zgle damo na hribu nasproti S..... kar mrgoleti sovražnika, ki je že na 2000 korakov z nasajenimi bajoneti v več vrstah korakal proti nam.

Naša artiljerija, ki je le redko, a zato precizno odgovarjala sovražniku, utihne za trenutek. Vse je napeto. Sovražnik se neprenehoma približuje. Dve granati dobijo Italijani v sredo vrste, a to jih ne moti. Kakor na vežbališču, tako korakajo naprej. A kaj je to? Njihove vrste se naenkrat lomijo, se mešajo, eni padejo, drugi bežijo. Prišli so pod ogenj naših pušk. Redki strelci, a vsak zadene. So pač Slovenci. Temu ognju Italijani niso bili kos; strašna zmešnjava nastane v sovražnikovih vrstah. Kamor beži eden, jih beži deset, trideset, in v te bežeče trume merijo naši vrli topničarji. Skoro vsak strel zadene. Se vidi, da so artiljeristi že bili v Srbiji. Tako n. pr. je imel sovražnik strojno puško, da je podpiral z njenim ognjem naskok, jako izvrstno postavljeno. A že po desetih minutah je za vedno nehal streljati. Dobil je namreč granato, puška in dva moža sta se zvrnila, drugi pa so ušli.

Med tem časom pa je že naša artiljerija iz neprenehoma obstreljevala bežečega in skrivajočega se Laha. Tako je bil ta poizkus sovražnika, prodreti čez S..... proti G..... (da je bil za to namenjen, spričuje tudi to, da je takoj za nasakovalnimi četami vlekel svoj tren) sijajno in skoro brez naših izgub odbit. Pri tem smo tudi opazili, koliko je sovražnik trpel, ko je prodiral v preveč gostih črtah. Naš junaški štajerski bataljon od polka št. ... je bil skozi 10 dni na tem hribu ter samo na en dan odbil pet naskokov. Samo na en dan so izstrelili Lahi okoli tisoč granat in šrapnelov nanje. Pod utrdbami pa je ležalo čez 500 sovražnikov mrtvih. Če se vzamemo ranjence, je uničila ta hrabra četa okoli 2000 sovražnikov. Naši so bili pa tudi pozneje od samega armadnega vodstva toplo pohvaljeni. V tem pohvalnem povelju so se (menda prvič) omenjali tudi Slovenci kot hrabri in zvesti branilci Avstrije ob Adriji.

Tudi naši častniki ne morejo prehvaliti hrabrosti Slovencev. Res je, da je naš slovenski narod zaradi trpljenja in hrabrosti že od nekdaj slaven, da je odvrnil marsikaterega sovražnika od naših mej ter prelival kri za svobodo vere in cesarstva ter da je bil vedno zvest in vdan cesarski hiši, posebno pa sedaj, ko iztega kleti in verolomni Italijan svoje z ropom omadeževane roke po naši lepi slovenski zemlji. Upamo, da se po vojski ne bo našlo v Avstriji naroda, ki bi nas pritiskal in sovražil! Bog in sreča junaška! M. Omladič.

Kakor zidi grada.

Franc Jere iz Kupljenika pri Bohinjski Beli piše dne 21. junija z južnega bojišča: Nam gre tukaj prav dobro; zdrav sem tudi. Sovražnik nas močno obstreljuje, toda brez uspeha. Ko pa mi malo pritiskemo z našimi kanoni, nam pa vse uteče nazaj. Hudo se je ukanil sovražnik, ko je mislil, da nas bo kar izlahka premagal. Premalo je poznal avstrijske vojake in topove. Sedaj ne vé ne nazaj ne naprej. Doma bodite brez vse skrbi, ker to ne bo dolgo časa trajalo in tudi nič hudega ne bo. Sovražnik nas ni mogel doslej niti za stopinjo premakniti in nas tudi v bodoče ne bo. Mi stojimo kakor zidi grada in kako živa, nepremagljiva skala. Do zadnje kaplje krvi ostanemo zvesti branilci domovine. Avstrija mora in bo ostala cela!

Imamo se prav dobro, samo tobaka manjka; pomagamo si s suhim listjem. »Živ« sem pa zopet tako, kakor le kdaj; us je res zvesta vojna spremljevalka.

Sedeč ob svojem topu in med gromenjem »debelih Bert« Vam vsem pošiljam najlepše pozdrave! Bog in sreča junaška!

Italijanske krogle iz gumijs.

Prejeli smo to-le vojnoposilno pismo: Koroško, dne 18. junija 1915.

Kaj neki misli Italijan, da smo se prišli z njim žogo bit ali kaj? Poslušajte! Nismo še dobro postavili naših baterij, ko zaslišimo v zraku neko žvižganje, ki prihaja proti nam. Precej daleč od nas pade nekaj na tla. Gremo gledat, kaj smo dobili v pozdrav, in glejte čudo: Nikjer nobene sledi o kakem izstrelku. Le tam

nekje vstran smo dobili par koščkov gumijs. Od kod to? Aha, Lah strelja z gumijskimi krogli! Tako smo se šalili vsevpred. Kmalu nato smo mi poslali Lahu prvi pozdrav. Kako mu je ugajal, ne vemo, a preveč mu menda ni bil povšeči, ker je kmalu utihnil. Sprevidel je, da se nismo prišli z njim samo žogat, ampak plesat resni vojni ples, kakor smo se ga naučili v desetih mesecih vojne. Zato se je zaril v skalovje, iz katerega ga tudi s sidrom ne izvlečeš. Toda polagoma mu bomo že temeljito izbili veselje do reševanja avstrijskih Italijanov, ki jih je ravno za enega in pol.

Na domačem bojišču se izvrstno imamo. Pristrčen pozdrav! — Fran Kos, deseti trdnjavekega bataljona.

Pismo iz najvišje ležečega strelskega jarka.

Meran, 1. julija. List »Burggräfler« priobčuje naslednje zanimivo pismo nekega Meranca:

Vojna pošta, 21. junija.

»Iz najbrže najvišje ležečega strelskega jarka pošilja sedmorica Merancev najlepše pozdrave. Sedaj se z drugimi tovariši že nekaj časa nahajamo na tej naprej pomaknjeni postojanki, iz katere so bili vrženi Italijani, ki tega ne morejo preboleti. Zato cel dan žvižgajo 6.6 mm krogle in tekmujejo z viharjem. Ker se pa gospodje »tigrji«, odkar smo tu gori deželni strelci, drže v spoštljivi oddaljenosti 2000 do 2500 korakov, nam njihove krogle niso prenevarne, četudi prihajajo v salvah, kar dokazuje, da imajo Italijani obilo municije. Časih, posebno ob meglenem vremenu, si upa kaka patrula bliže, tako da jo moremo uspešno vzeti na muho. Ako mora potem kdo izmed njih ugrizniti v travo ali pravzaprav v sneg, potem jim ni več obstanka. Kakor mladi kozlički zbeže in se ustavijo še-le, ko so primerno daleč; iz take varne

daljave začno pokati, da vse odmeva, a brez škode za nas seveda.

Nam se drugače čisto dobro godi, le globoko v zimi tičimo. Včeraj je zapadlo pol metra snega in ponoči smo imeli 16 stopinj »v senci«. Nekoliko mrzlo, a za pravega turista nič posebnega. Nad vzhodom v naše domovanje stoji napis: Blagor našemu cesarju, zmaga naši armadi in smrt izdajalcem! Po tem geslu se hočemo vse-kakor ravnati.

Neki vojni kurat: piše istemu listu »Pred menoj leže zavoji, darovi iz domačije; vsak poslušaj, gleda in se čez mero vzradosti, ako sliši klicati svoje ime; iz veselja pozabi na smrt in vse težave, ki ga obdajajo krog in krog. Pa kaj bi tudi nevarnost, kaj vse laško streljanje, ko pa splošno vlada mnenje, da se našega strelca ne prime nobena krogla!

Danes pred enim mesecem smo nastopili svoje mesto ob sovražnikovi meji; od tedaj stoji po ena stotnja — ali bolje leži in se plazi okrog po strelskih jarkih, nad teden dni že cel bataljon, medtem ko je prišla le osem dni prej enkrat menjava; kljub temu, da so Italijani že 40.000 krogel sesuli na naše trdnjave, jarke, postojanke, da celo na posamezne može, še vendar nobeden naših strelcev ni bil niti resno ranjen.

Potem pri vojni službi božji. Kakor svizci prilezejo naši strelci iz svojih lukenj in pridejo skupaj, da molijo k Bogu vojnih trum. Nad nami širno nebo kot obok, ob oltarju častiljivi hrasti kot stebri, preprogo pa tvori zelena trata. Kot zbor šepetanje rožnega venca, pokanje možnarjev in častnih salv nadomeščajo sovražne krogle, ki se plazijo in razpokavajo vsenaokoli. Seveda nekoliko moti pobožnost, ako nam prihajajo preblizu in ako nas opazuje sovražni letalec.

Splošna želja je ta: Da bi Lahi enkrat napadli, da bi se mogli dodobra nastreljati!

Krasnik in Jožefov zauzeta. — Rusi vrženi iz močnih postojank ob Gnjlji Lipi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Rusi vrženi iz močnih pozicij ob Gnjlji Lipi. — 7765 ujetnikov. — Velik uspeh med Bugom in Vislo. — Jožefov vzet.

Dunaj, 2. julija. (Kor. urad.) Čete Linsingenove armade so vrgle Ruse iz močnih postojank ob spodnjem teku Gnjlje Lipe. Na bojiščih pri Krasniku in Zamošču se je unela velika bitka.

Dunaj, 2. julija. Uradno se poroča: Po večdnevni sriditih bojih so zvezne čete Linsingenove armade vrgle Ruse iz jako močne pozicije na Gnjlji Lipi, spodaj od Firlejeva. Sovražnik, ki se v vzhodni smeri umika in ki je na vsej fronti zasledovan, je imel zopet težke izgube. V teh bojih je bilo ujetih 7765 Rusov in zaplenjenih 18 strojnih pušk. Severno od tega trajajo boji še dalje.

Na Dnjestrju se ni ničesar bistvenega dogodilo.

Na Rusko Poljskem se bore zvezne čete med Vislo in Bugom z močnimi ruski mi močmi na potoku Por in na Wyznici. Naše armade povsod napadajo. Severno od Visle so naše čete napadle sovražne pozicije pri Tarlovu. Ob 5. uri popoldne smo vzeli z naskokom neko opirališče severno od tega kraja. V večernih urah se je ostala napadalna fronta približala do tolike oddaljenosti, da je bil močnaskok, ter ponoči udrla v rusko pozicijo. Sovražnik se je bežeč umikal. Pri zasledovanju sovražnika smo vzeli Jožefov na Visli. Tudi na pozicijah južnovzhodno Siene so bili Rusi vrženi nazaj. Pri tem smo ujeli 700 Rusov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Rusi se morali umakniti na črti Firlejev—Mariampol. — Krasnik zavzet.

Berlin. Južnovzhodno od Kalvarije smo Rusom vzeli neko pozicijo na višinah. Pri tem smo ujeli 600 Rusov. Ko smo tudi višine južnovzhodno Kurostowiz (severno od Haličca) z naskokom vzeli, so bili Rusi na celi fronti od Mariampola do severno Firlejeva prisiljeni, da so se umaknili. Armade Mackensenove potiskajo sovražnika nazaj zahodno od Zamošča preko odredkov Labunka in Por in so Por že prekoračile. Dalje zahodno je bila sovražna pozicija v črti Turobin, Krasnik, Jožefov na Visli dosežena.

Predpostojanke pri Strozi in Krasniku in oba ta kraja sama smo še zvečer zavzeli.

Zahodno od Visle so morali Rusi pod pritiskom napada zapustiti mostišče pri Tarlovu. Južni breg Kamiene je očiščen sovražnika.

Čete generalnega polkovnika pl. Woyrscha so v uspešnih bojih vrgle Ruse iz njih postojank južnovzhodno od Siene in lže ter pri tem ujele okoli 700 mož grenadirskega zbora.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

Vojaški »sotrudnik« »Tagespost« piše: Ruski odpor ob Gnjlji Lipi je zlomljen. Od Firlejeva do prostora južnovzhodno od Haličca, ki nam je pri pozicijskih bojih zadnjih dni dobro služil, je osvojena močno utrjena sovražna pozicija. Rusi se umikajo proti vzhodu, kjer imajo ob Zlati Lipi skoro gotovo pripravljeno drugo brambno postojanko. Po osvojitvi Mariampola in vsled močnega pritiska, katerega sedaj izvajajo od južnega dnjestrskega brega tudi junaški Kranjci, Korošci in štajerci armade Pflanzer, kakor vsled dejstva, da zmagovite čete Linsingenove armade sovražnika odločno zasledujejo, bodo Rusi težko organizirali ob Zlati Lipi dolgotrajen odpor. Zelo bo vsekako vplivalo napredovanje na prostoru med Przemyslaniem in Kamionko-Strumilovo, kjer je druga armada zadnje dni na več točkah dosegla uspehe.

Ob Wieprzu in dalje zahodno do Visle se je razvila velika bitka. Pod višjim poveljstvom feldmaršala Mackensena stoji 11. in 4. armada sta po osvojitvi Lvova in potem, ko so bili Rusi vrženi za Bug, dobili povelje, naj med Bugom in Vislo nastopata ofenzivno. Tam je do tedaj stala armada Jožefa Ferdinanda z močno kavalerijo in nekaterimi nemškimi četami ob južnem bregu Tanewa do prostora zahodno od Rawaruske, da krije hrbet operacijam proti Grodeku in Lvovu. Še nam je v dobrem spominu, kako mojstrsko je izvršil nadvojvoda to nalogo. Sedaj zopet v ofenzivi žanje sadove. Njegova armada je včeraj dosegla črto Turobin (severno od Frampola)—Krasnik—Jožefov ter zasedla kraja Krasnik in Jožefov ob Visli.

Na prostoru južno in jugovzhodno od Lublina in južno od Holma se je tedaj pričelo veliko borenje, katerega izid bo za dalj časa odločilno vplival.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 2. julija. Poročilo generalnega štaba z dne 29. junija ob 9. uri zvečer se glasi: Pri Savlih smo odbili slabotne sovražne napade. Na fronti ob Narewu in Njemenu in levo od Visle je mir. Mccan sovražni sunek zahodno od izvirov Buga in Wieprza se nadaljuje. Pri Tomazovu je naša zadnja straža 27. in 28. junija odbila več trdovratnih nemških napadov. Sovražna armada ob Dnjestrju, ki

je bila šele pred ratkom ojačena z novimi nemškimi četami, skuša z napadi, posebno na fronti Bukačevce—Martinov, provzročiti nered v našem umikanju pri Gnjlji Lipi. To se je ponesrečilo z velikimi izgubami za sovražnika.

× × ×

RUSI O RAZMERAH V LVOVU.

Kodanj. Petrograjska poročila trde, da so zapustili Rusi Lvov nepoškodovan in da so uničili le ceste, po katerih so se umikali. V Lvov je vkorakalo 200.000 mož zveznih čet z 240 baterijami.

UMIKANJE RUSOV IZ GALICIJE.

Bukarešt, 2. julija. »Universula« poroča, da beže iz Galicije potisnjene ruske množice v spremstvu nepreglednih črt voz z vojnim materijalom neprestano v smeri proti vzhodu.

× × ×

DELNA IZPRAZNITEV BESARABIJE.

Budimpešta, 2. julija. Poročevalec lista »Pester Lloyd« poroča iz Črnovic: Od zanesljive strani izvem, da so Rusi izpraznili najbolj severni del Besarabije ter poslali prebivalstvo v notranjo Rusijo. To so Rusi pač zato storili, ker se boje, da se ne bi avstrijske čete masševale za ruske grozovitosti v Bukovini. Kišenev še ni izpraznjen. Poročila rumunskih listov, da bi Rusi napravili utrdbe ob besarabsko-rumunski meji, ne odgovarjajo popolnoma dejstvom.

× × ×

RUSKA BOJAZEN ZA RUSKO-POLJSKO. — GOVORICE O NEMIRIH V RU-SIJI.

Kodanj. Iz Petrograda se poroča: Najbolj petrograjske kroge skrbje dogodki na Rusko-Poljskem, in listi že napovedujejo, da se mora računati z novo, veliko nemško ofenzivo proti Varšavi. V Carsko Selo je bilo pozvanih veliko višjih dostojanstvenikov in vojakov, med njimi uradniki petrograjske policijske uprave, orožniškega zbora in garde. Govorice o velikih demonstracijah in o velikem izpreduku k carjevemu gradu po zgledu leta 1905. pod Gaponovim vodstvom se trajno vzdržujejo.

× × ×

VELIKI KNEZ NIKOLAJEVIČ OSTANE.

Kodanj, 2. julija. »Tidende« poroča: Ruska brzojavna agencija že pripravlja na izpraznitev cele Galicije, da se izvrši nova razporedba ruske armade. Vrhovni poveljnik Nikolajevič ostane na svojem mestu.

× × ×

ANGLEŽI PRIČAKUJEJO, DA BODO RUSI PREMAGANI.

London, 3. julija. Spencer Wilkens piše v »Westminster Gazette«: Če se posreči Nemcem, da vzamejo Varšavo ali pa velike železniške proge, ki preskrbujejo Varšavo, bodo želi popoln dobiček svojega osrednjega položaja v Evropi. Če tudi še ni mogoča močna ofenziva na zahodu, se mora le računati na možnost odločilne nemške zmage na vzhodu. Zavezniki morajo biti v tem slučaju pripravljeni na nemške napade, ker če bi bili Rusi premagani pri Varšavi, bi komaj pred Bugom mogli iznova urediti svoje črte in bi bili Nemci več mesecev oproščeni od nevarnosti ruskega prodiranja.

× × ×

SKRIVNOST RUSKEGA BALTIŠKEGA BRODOVJA.

Sofija, 2. julija. »Kambana« poroča: Preiskava radi umora poveljnika ruskega baltiškega brodogradilnega dognala, da je med mornarji izbruhnil upor. Zaprli so že veliko upornikov.

× × ×

RUSKA MINISTRKA KRIZA.

Stockholm. Listi poročajo: Poljedelski minister Krivošin je določil za najvišje mesto v vladi. Knezu Bazilšovu nameravajo izročiti glavno upravo agrarnih vprašanj. Pokromski in načelnik dumine komisije se potegujeta za mesto finančnega ministra. Prejšnjemu moskovskemu mestnemu glavarju Gučkovu so ponudili mesto v trgovinskem ministrstvu. Lamarin se poteguje za mesto v sveti sinodi. Uradno se poroča, da se nahajajo pri generalisimmi zdaj ministrski predsednik Goremkin, finančni minister Bark in rudarski minister Ruhlov. Tukajšnji zelo dobro poučeni krogi sodijo, da bodo odstopili Goremkin, Bark in Sahovski in da bo imenovan za ministrskega predsednika Krivošin.

× × ×

PRED ZASEDANJEM DUME. — VELIKI NEMIRI V MOSKVI, KIJEVU IN V SE-BASTOPOLU.

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča po ovinkih iz Petrograda: V kronske svetlo je ministrski predsednik Goremkin živahno nastopal za to, da bi zborovala дума le nekaj dni in da bi ne smeli raz-

pravljati o vladnih predlogih o najetju novih posojil in o organizaciji armadnega vodstva. Nasproti Goremkinu sta nastopila poljedelski minister Krivošin in novi notranji minister, ki je izjavil, da je zaupanje dežele zadnje čase zelo trpelo, kar dokazujejo veliki nemiri v Moskvi, Kijevu in v Sebastopolu. Kronske svet je nato sklenil, naj se o teh predlogih razpravlja, da da se je komisij ne smejo zborovati javno.

OBSTRUKCIJA V DUMI.

Stockholm. »Dageblad« poroča iz Petrograda: Radikalna skupina leveice v dumi

Na Balkanu.

RUMUNSKA KRALJEVSKA RODBINA

se te dni preseli na poletno bivanje na Sinajo.

ZAKAJ STA SRBIJA IN ČRNAGORA VKORAKALI V ALBANIJO.

Berlin. »Berliner Tageblatt« poroča iz Luga: Srbski in črnogorski poslanik v Rimu se trudita z vso sofistikco, da opravičita svoji vladi radi vpada v Albanijo. Črnogorski poslanik je izjavil, da je tvoril Skader središče avstrijskih spletk in da so ga morali Črnogorci zato vzeti, ker bi bil sicer obstoj Črnogore v nevarnosti. Črnagora seveda Skader obdrži in ga s pomočjo Italije preosnuje v veliko trgovsko mesto. A tudi s stališča pravice gre Skader Črnigori. Ko so svojčas obsodili Črnogoro, da je morala zapustiti Skader, so ji obljubili 14 milijonov odškodnine, ki je pa niso nikdar izplačali. Podobno opravičuje tudi srbski poslanik prodiranje v Albanijo. Res se je opustila srbska ofenziva proti Avstriji, a srbska armada je izčrpana. Trenutek, ko se Rusi umikajo, ko se Rumunija obotavlja in ko Bolgarija grozi, ni primeren za nova dejanja. Dolžnost Srbije nasproti tropsorazumu je, da pazi na to, da Avstrija in Nemčija ne prodereta proti Turčiji in da ne podasta Turkom rok. Kljub tem izjavam so v Rimu zelo vznemirjeni.

VODITELJ NAŠEGA GENERALNEGA KONZULATA V SKADRU ODPOTOVAL NA DUNAJ.

Dunaj, 3. julija. (Kor. urad.) Voditelj avstrijskega generalnega konzulata v Skadru Halla je bil prisiljen, da je zapustil mesto, ko so je zasedli Črnogorci. Z uradnim osobjem je 2. t. m. odpotoval čez Celinje v Teodo, odkoder odpotuje na Dunaj.

ČRNOGORSKA NOTA.

»Tribuna« prinaša črnogorsko noto glede Skadra. Črnagora je spoznala, da hoče Avstrija odvrniti pozornost Črnogorcev od glavne fronte. V sled uspešne agitacije Avstrije v Albaniji sta Srbija in Črnagora veliko trpeli. Avstrija je to mogla storiti, ker je bil Skader izrgan Črnigori brez ozira na to, da je bila posest Skadra življenjsko vprašanje za Črnogorce. Na londonski konferenci so se določile albanske meje pod pritiskom Avstrije in sedaj je Avstrija oborožila Albance. Črnogorska nota trdi, da so dosedaj Črnogorci napravili red. V Skader je prišel župan z odličnjaki k Črnogorcem, katerim so izrekli prijateljska čuvstva prebivalstva. Črnogorske čete, ki so dosedaj morale stražiti albansko mejo, so zopet proste in odidejo na glavno fronto proti skupnemu sovražniku Črnogore in njenih zaveznikov.

ČRNAGORA PROSI ANGLIJO ZA OROŽJE.

London. (Kor. urad.) »Morningpost« poroča: Prejšnji črnogorski ministrski predsednik Radović je došel v London, da dobi za Črnogoro živila, orožje, strelivo in druge potrebščine. Radović je angleški vladi zagotovil, da so zasedle črnogorske čete dele albanskega ozemlja le iz strateških razlogov. Črnagora ne namerava obdržati Skadra in bo storila, kar bodo sklenile velesile. Napadi Albancev so Črnogorce prisilili, da so zasedli oba brega reke Bojane.

ESSADOVO VOJNO SODIŠČE V DRAČU.

Lugano, 2. julija. »Corriere della Sera« poroča, da je Essad paša v Draču ustanovil vojno sodišče, ki mnogoštevilne vstahe obsoja na smrt. 26. junija so obesili v Draču 8, v Kavali 4 in v Šijaku 5 notablov. Mnogo je bilo pomiloščenih v do smrtne ječe. Usmrtitve napravljajo na prebivalstvo globok vtis. Pripravljena je še cela vrsta usmrtitev.

ITALIJA ODPOŠLJE ČETE PROTI SRBOM V ALBANIJO?

Iz Berlina se poroča 1. t. m.: Neka brzojavka iz Turina javlja, da se je Salandra zato podal na fronto, da izposluje kraljevo dovoljenje za skorajšnji nastop v Albaniji. Ljudstvo se mora pomiriti, ker se govorice o namišljenem sporazumu med Črnogoro in Avstro-Ogrsko trdovratno razširjajo. Milanski časniki priporočajo, da se nemudoma pošlje v Skader več italijanskih polkov,

je sklenila zahtevati od vlade, naj takoj pokliče nazaj tistih pet poslancev, ki so bili izgnani v Sibirijo. Če vlada tega ne stori, groze z obstrukcijo v dumi.

× × ×

EKSPLOZIJE V PETROGRADU.

Chiasso. »Secolo« poroča, da je 29. aprila v petrogradski okolici zletelo v zrak municijsko skladišče, municijska tvornica in skladišče dinamita. Ranjenih je bilo nad 800, ubitih pa nad 500 oseb. Dne 8. maja je pa bil razstreljen neki železniški vlak 20 voz, ki je vozil municijo. Ubitih je bilo 50 oseb.

SRBIJA ZAHTEVA OD RUSIJE STRELIVO.

Bukarešt. Srbsko vojno vodstvo je naprosilo Rusijo, naj dopošlje strelivo. Ruska vlada je pa izjavila, da ji ne more nič dovažati, ker je Donava preplitva.

TURČIJA IN BOLGARIJA.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča iz Sofije: Merodajni krogi so prepričani o tem, da se bosta Bolgarija in Turčija sporazumeli glede na meje. Poleg desnega brega reke Marice želi Bolgarija črto, po kateri ostane Odrin pri Turčiji.

GRŠKA IN ANGLEŠKA.

Atene, 3. julija. (Kor. ur.) »Nea Imeria« opozarja na veliko razburjenje, katero je povzročila Anglija. List piše: Anglija lahko uniči Grško, a ne more ji delati sile in je prisiliti, da napade Dardanele. Angleška jeza je naperjena proti kralju, ki bi ga radi prestrašili.

ANGLEŠKE NASILNOSTI PROTI GRŠKI.

Atene, 3. junija. (Kor. ur.) Listi trde, da je angleška vlada prepovedala izvoz poljedelskih pridelkov iz Egipta na Grško in omejila izvoz premoaga iz Anglije na Grško.

GRŠKI KRALJ

se hitro zdravi in se je preselil v grad Tator. Buletinov o njegovem zdravstvenem stanju ne izdajajo več.

Na morju.

100 m DOLGI NEMŠKI PODMORSKI ČOLN.

London, 2. julija. (Kor. ur.) Reuter poroča: Kapitan parnika »Scottish Monarch« javlja, da je med vožnjo opazil dva nemška podmorska čolna, ki sta bila dolga po 100 m in je imel vsak po dva topova. Podmorska čolna sta parnik potopila.

TURKI POŠKODOVALI NEK RUSKI TORPEDNI RUŠILEC.

Carigrad, 3. julija. (Kor. ur.) Neki ruski torpedni rušilec s štirimi dimniki se je na Črnem morju pri Atini vzhodno od Trapezunta približal obrežju na 1200 metrov. Kroglja turške obrežne baterije je zadela rušilec in je poškodovala prostor, kjer se nahajajo stroji. Na krovu je bilo ubitih več mornarjev. Rušilec se je hitro odstranil proti Batumu.

POŠKODOVAN ANGLEŠKI TORPEDNI RUŠILEC.

London. Torpedni rušilec »Lightning«, ki je bil ponoči poškodovan po mini ali pa po torpedu, se nahaja zdaj v pristanišču. Pogrešajo 14 mož posadke.

POTOPLJENA PARNIKA.

London, 27. junija. Neki nemški podmorski čoln je ob obrežju Cornwall torpediral angleški poštni parnik »Armenien«. Posadko so rešili. — Norveška ladja »Thistlebank«, naložena s pšenico, je bila torpedirana pri Fastnotu; del posadke je rešen.

POTOPLJENA NORVEŠKA PARNIKA.

Christiania, 1. julija. (Kor. ur.) »Morgenbladet« poroča: Neki nemški podmorski čoln je potopil norveški parnik »Marina«, ki je vozil les v Leith.

London, 1. julija. (Kor. ur.) Lloyd poroča: Neki podmorski čoln je potopil norveški parnik »Gjeso«. Posadko so rešili.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 2. julija. Iz turškega glavnega stana:

Pri Ariburnu je bil sovražnik ob svojih napadih na naše levo krilo 28. junija vržen v svoje prejšnje postojanke nazaj; izgubil je ob tej priliki precejšnje število ujetnikov.

Obnovljeni brezuspešni napadi na naše desno krilo pri Sedil Bahr so stali sovražnika velike izgube.

Carigrad, 1. julija. Glavni stan poroča: Na kavkaški bojni črti boji v goratem ozemlju za nas ugodno napredujejo. Sovražnik je pustil v zadnjih bojih ob desnem bregu na bojišču nad 600 mrtvih, med njimi 7 častnikov. Ujeli smo tudi dva častnika, med njimi enega bataljonskega poveljnika in več francoskih vojakov. Ob dardanel-

ski bojni črti se je dne 29. m. m. streljalo v odseku severno od Ari Burna. Južno od Sedil Bahra je trajal boj cel dan. Sovražnik, ki bi bil rad obkolil naše desno krilo, je v varstvu hudega ognja topov napadel. S protinapadom smo preprečili njegov načrt. Ponoči od 29. in 30. m. m. smo krvavo odbili severno od Ari Burna sovražne napade na naše utrdbe v središču. Naše čete na desnem krilu so izvedle protinapad in so iztrgale sovražniku dva strelska jarka, ki ležita eden za drugim. Isto noč so naše čete napadle v odseku južno od Sedil Bahra levo sovražno krilo. Med bitko, ki je trajala celo noč, so vdrele naše čete v več delov sovražnih utrdb in so se ljuto borile s sovražnikom. Šele ob jutranji zarji se je boj ustavil. Dne 30. m. m. se je bila bitka v odseku južno od Sedil Bahra na našem levem krilu od 7. zjutraj do 12. opoldne. Ta bitka, ko so jo uvedli napadi naših čet na obe krili, je za nas zelo uspešno izpadla. Neki naš letalec je metal bombe na Sedil Bahr.

ANGLEŠKE IZGUBE PRI DARDANELEH.

London, 2. julija. Asquith je izjavil v zbornici, da so Angleži izgubili pri Dardanelah do 31. majnika mrtvih, ranjencev in pogrešancev 1722 častnikov in 37.244 mož.

BOJI NA GALLIPOLIJU.

Kodanj, 2. julija. »Tidende« poroča iz Aten: Zavezniki so imeli pred Dardanelami težke izgube. Boji zadnjih dni so bili najbolj izgubopolni in najstrašnejši cele vojske in so stali zavezniške, ne da bi prodrli turško črto, 11.000 mrtvih in še enkrat toliko ranjenih.

ANGLEŽI ZNOVA KLICEJO ITALIJANE PRED — DARDANELE.

Rotterdam, 1. julija. »Daily Chronicle« ima iz Turina: Čeravno je bila govorica o dveh italijanskih zborih za Dardanele docela izmišljena, kar potrjuje tudi vlada s svojim dementijem, vendar se bo Italija dardanelske akcije udeležila na ta način, da bo dala zaveznikom mesto

Lep nemški uspeh v Argonih.

Nemško uradno poročilo.

Nemški uspeh v Argonih. — 1887 Francozov ujetih.

Berlin, 2. julija. Veliki glavni stan: Ponočni napad na naše postojanke zahodno od Soucheza smo odbili.

Na zahodnem delu Argonov so dosegli deli armade njegove cesarske visokosti prestolonaslednika lep uspeh: vrttembergške in čete državnih dežel so z naskokom vzele sovražne jarke in opirališča severozahodno od Four de Paris v širini 3 km in v globločini 200 do 300 m. Plen znaša: 25 častnikov, 1710 mož ujetih; 18 strojnih pušk, 40 metalcev min in en revolverski top. Izgube Francozov so znatne.

V Vožezih smo na Hilsenfirstu vzeli dve utrdbi. Sovražni poizkusi, da bi ju zopet vzeli, so bili zavrnjeni. Ujeli smo 3 častnike in 149 mož.

Najvišje vojno vodstvo.

Tudi četrta francoska ofenziva ni uspela.

Ženeva, 1. julija. »Reichspost« prinaša: Švicarski listi poročajo, da so na zahodni fronti francosko-angleškim napadom severno od Arrasa že nekaj dni sledili siloviti nemški protisunki, katerim se morajo Francozi ustavljati. Tudi na ostali fronti je opaziti živahnejšo nemško ofenzivo.

V nasprotju s francoskimi uradnimi poročili, ki še vedno govorijo o »uspehih«, švicarsko časopisje se enkrat približa, da večtedenski, izgub polni fran-

Mednarodni položaj neizpremenjen.

»Corriere della Sera« poroča iz Petrograda: Mednarodni položaj je neizpremenjen. Iz direktnih diplomatskih obvestil, katere sem mogel dobiti, sledi, da sporazum štirih svojih ponudb nevtralnimi balkanskimi državam noče niti za pičico predručati. Tudi med Švedsko, Rusijo in Angleško se vrše pogajanja o švedski trgovski plovbi in prostem prevozu blaga za Rusijo skozi Švedsko.

Žitne kupčije na Ogrskem.

Poluradno se poroča dne 1. julija iz Budimpešte: »Vojnožitna družba« je danes predručila svojo organizacijo. Sklenilo se je, da se bo nakup žita za družbo izročilo žitnim tvrdkam. Vsaka zanesljiva in denarno močna žitna tvrdka se lahko oglasi za ta posel. Majhne žitne trgovce na deželi pa se lahko pooblasti, da v svojem okoliščju kupijo od malih kmetov po en vagon žita, katero pa smejo prodati samo

Aleksandrije eno ali več jadranskih pristanišč za bazo brodovja (Brindisi, Tarent). List tudi vztraja pri trditvi, da bo Italija poslala v nadomestilo angleških ladij nekaj svojega brodovja pod poveljstvom abruškega vojvode. Angleške moderne ladje pridejo stražiti Adrijo.

Portugalska in vojska.

Dunajska »Information« piše: Iz Lizbone se poroča, da se namerava nova vlada le udeležiti vojske. Vojake bodo najbrže poslali na Dardanele. Poroča se pa tudi, da se pojavlja v portugalski armadi nezadovoljnost in da se je bati vojaške revolucije. Seveda se morajo vsa ta poročila presojati previdno.

Združene države proti Mehiki.

Rotterdam. Predsednik Wilson je naslovil o mehikanskem vprašanju poslanico ameriškega ljudstvu ki naznanja, da namerava vlada Združenih držav opustiti svoje dosedanje stališče in da hoče vplivati na to, da se končajo zmede v Ameriki. Poslanica opisuje obširno položaj, ki je nastal vsled revolucije v Mehiki in izvaja: Mehikanci in vsi podaniki tujih držav so brez vsakega varstva, ker ni v državi nobene vlade. Združene države zato ne morejo ostati več nedelavne in morajo napraviti v Mehiki red, zagotoviti ustavne pravice in pravice mehikanskemu ljudstvu.

LAKOTA V MEHIKI.

Rotterdam, 30. junija. Listi poročajo preko Washingtona iz Mehike: Mesto Mehika zelo trpi vsled pomanjkanja živil. Ko so hoteli med 8000 stradalajočih oseb razdeliti turščico, je bil tak naval, da je 250 oseb omedlelo. Stradalajoče prebivalstvo neprestano prireja demonstracije. Gruča demonstrantov je udrila celo v poslansko zbornico, kjer so se vršili hrupni prizori. Mnogiža je vpila: »Lačni smo! Dajte nam jesti!« Stiska je splošno zelo velika.

coski napadi sploh niso prinesli kake posebne izpremembe. Nekaj jarkov je menjalo svoje gospodarje, to je ves uspeh četrte francoske ofenzive.

Modre pole francoskim generalom in častnikom.

Berlin. »Berliner Tageblatt« poroča iz Genfa: Vojni minister Millerand je vpoklopil zadnji čas 138 generalov in 600 visokih častnikov.

Reims 288 krat bombardiran.

Genf. »Journal« poroča, da je bilo mesto Reims 288 krat obstreljevano. Prvotno so Nemci ponoči le malo operirali, a pozneje so Nemci streljali na mesto ponoči in podnevi. Najstrašnejše noči so bile 19. septembra, 18. oktobra, 25. novembra 1914, 21. februarja, 1. marca in 8. aprila 1915. V teh nočeh so vrgli vsakokrat 2000 do 3000 krogel v mesto.

Tvornica raket v Marseille zletela v zrak.

Marseille, 3. julija. (Kor. ur.) »Agence Havas« poroča: V četrtek popoldne je tukajšnja tvornica raket zletela v zrak. Tvornica je zaposljevala 100 delavcev, med njimi 80 žensk. Mrtve so 4 osebe, 10 pa ranjenih.

Izgube Angležev.

London, 3. julija. (Kor. urad.) Zadnji angleški seznam izgub obsega imena 33 častnikov in 970 mož.

Angleška poslaniška zbornica je odobrila predlogo o municijem mini-strstvu.

družbi ali komisijonarjem. Tudi z milni se bo sklenilo primerne dogovore. Tako je prišla v velik in lep načrt smotrene preskrbe velika luknja. Prvotno se je imela dežela razdeliti na več večjih okrajev. Vso letino bi imel pokupiti sindikat bank in zasebnih tvrdk in na ta način so hoteli odpraviti škodljive prekupe. Sedaj pa bo žitna trgovina ravno taka kakor prej; špekulaciji je zopet odprta pot k stari običaji in »kšeftom«. Ogrska vlada je izgubila vajeti iz rok. Kaj takega ni bilo pričakovati.

Hrvaški sabor.

Zagreb, 2. julija. (Kor. ur.) Sejo otvoril podpredsednik dr. Magdić. Justični odsek predloži poročilo o predlogi glede na premoženjsko jamstvo veleizdajalcev. Ko se rešijo formalnosti, se sprejme predlog predsedstva, po katerem se izključi poslanec Radić še od 15 sej. Odobri se nato poročilo verifikacijskega odseka o verifikaciji mandata poslanca Ladislava plem. Jankovića. Prihodnja seja 5. julija.

Italijani ne morejo nikamor naprej. — Naše vrle čete obvladujejo še vse svoje postojanke.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Novi italijanski napadi na Doberdobsko planoto, pri Gorici in ob Krnu zopet odbiti. Naše vrle čete obvladujejo vse dosedanje postojanke.

Dunaj, 2. julija. Ob spodnji Soči je bil zopet odbit ljut napad Italijanov.

Dunaj, 2. julija. Uradno se poroča: Včeraj se je ponavljal italijanski napad na Doberdobsko planoto. Večurnemu pripravljanju po ognju težkih topov je sledilo včeraj popoldne več infanterijskih napadov med Zdravšino in Vermelijanom. Vsi napadi so bili zopet ob težkih sovražnikovih izgubah odbiti. Prej so Italijani izvršili slabše napade na en del goriškega območja in v okrožju Krna, pa tudi ti napadi so bili istotako odbiti. Naše pridne čete obvladujejo sedaj kakor prej svoje izkušene prvotne pozicije. Topniški boji trajajo na vseh frontah dalje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Vojaški kritik »Tagespost« poroča: Po težkem porazu, katerega so Italijani doživeli dne 30. junija ob spodnji Soči kljub temu, da so zastavili tri pehotne divizije, so poskušali 1. julija s svežimi četami vnovič svojo srečo. Napadli so z več brigadami pri Gorici čez Gradiško (Zdravščino) ter med Zagrajem in Ronki. Sistematične artiljerijske priprave naj bi olajšale nastop pehote. Napadi pa so bili na celi fronti — kakor dosedaj vedno — krvavo odbiti.

Italijani napadajo tako hitro zaporedoma očitno zato, ker mislijo, da so naše čete še pod vtisom težkega boja prejšnjega dne in da med kratkimi premori ne morejo popraviti škode, katero je napravilo sovražno obstreljevanje v naših postojankah. Mi seveda na jugozahodu ne moremo črpati iz polnega, kakor naš sovražnik, ki z dvema tretjinama svoje armade, katero cenijo na 40 divizij prve vrste, napada soško fronto. Kakor uči skušnja, Italijani menjajo svoje čete; brez dvoma so včeraj napadali s silami, katere predvčerajšnjim niso bile v boju. Tem večje občudovanje zaslužijo naši vrli vojak, ki so v znatni manjšini dva dni zaporedoma ne samo vzdržali silovit naskok sovražnika, marveč ga z velikanskimi izgubami za Italijane vrgli nazaj v njegove postojanke.

Vse postojanke, katere smo ob spodnji Soči zasedli ob začetku vojske, so prejkoslej v naših rokah. Z ozirom na politične cilje, katere zasleduje sovražnik, smemo pričakovati, da bo svoje napade na dohod proti Gorici in Trstu ponovil tudi prihodnje dni in najbrže še z večjimi silami. Mi pa smemo zaupati našim voditeljem in četam.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 1. julija. (K. u.) Iz vojnega poročevalskega stana: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 30. junija se glasi: Že nekaj dni trajajoče slabo vreme nalaga odporu naših čet novo poskušnjo, katero pa prenašajo z neizpremenjeno vztrajnostjo. V gorskem delu bojišča ovira megla delovanje artiljerije, dovoljuje pa sovražniku, da lažje utrjuje svoje postojanke, kar bi sicer mi preprečevali.

Za nas ugodne praske so se vršile pri Vall Chiese, med Castellom in Condinom, pri Porta di Manazzo in tudi artiljerijski boji na nekaterih točkah grebena karnijskih alp.

Ob soški fronti se je popolnoma izjalovil sovražni, od infanterije in oddelkov strojnih pušk izvedeni, z artiljerijskim ognjem podpirani ponočni napad proti našim postojankam, vzhodno od Plav, prav tako tudi drugi ponočni napad na planoti pri Zagraju.

Na planoti pri Komnu.

Dunaj. O planoti pri Komnu, kjer se je bila dozda Italijani največja bitka, piše vojni poročevalec Jurij Bittner z dovoljenjem vojnega časnikarskega stana:

General pl. N., ena najbolj znanih osebnosti v armadi, mi je podal z ozirom na podrobni zemljevid nekaj kratkih podatkov o položaju na planoti Komen, tisti kraški visoki planoti, ki se razteza vzhodno od Gradiške široko v ravnino.

Na planoti so vadili ponovno že v mirnih časih, ker so že dolgo poznali njeno veliko vojaško važnost v slučaju kake vojske z Italijo. Proti severu, zahodu in proti jugu visi planota strmo proti ravnini, strmi rob drže naše čete. Njihove postojanke se težko vzamejo, vsekakor, tako je izjavil general, bi jih mogli vzeti z naskokom drugačni ljudje, kakršni so Italijani.

Pred strmim robom visoke planote so naleteli Italijani še na neko drugo, nepričakovano oviro. Pri Gradiški se namreč nahaja zatvornica, s katero namakajo polje, ki se razprostira zahodno od Červinjana. S to zatvornico so poplavlili ozemlje pred bojno črto, vsled česar je še bolj otežkočen dostop pred vzhodno komenske visoke planote. Zadnje dni so se vneli za planoto skoraj vroči boji. Ni mogoče, da bi bili v skrbeh o izidu, če se čuje kratka generalova sodba o italijanski armadi in o njegovi lastni postojanki: »Italijanski častniki so hrabri, tudi njih alpinci in bersaglieri so dobri. Nočem jih podcenjevati. Njih artiljerija zadeva slabo. Pred štirimi tedni bi bili mogoče Italijani tu še kaj opravili, zdaj pa nič več. Italijani so pričeli zdaj premišljevanje, nam ni potreba več premišljevanja.«

Boj za zagrajski otok.

»Grazer Volksblatt« priobčuje naslednje vojnopoštno pismo z dne 25. jun.:

»Bili smo v brambni postojanki, ki je pomaknjena naprej pred druge črte ter smo morali zato prestati tudi največ napadov. A na nobenega nismo molčali. Vsak dan so se kopičile izgube na sovražnem bregu Soče. 9. junija ob pol 1. uri ponoči je prišel sovražnik z ogromno premočjo čez Sočo. Česar se preje ni moglo pričakovati, se je zgodilo: Naša stotnija je sama zlomila sovražni prehod, ki se je vršil istočasno na treh mestih. Ob 3. zjutraj se je začelo daniti, naskoki so bili odbiti, besneči ogenj je utihnil, valovi Soče pa so nosili seboj neštetu trupla mrtvih Italijanov. Že smo menili, da bomo mogli uživali kratek trdo zaslužen počitek, ko prihiči ordonanc z naznanilom, da so prišli Italijani čez polrazdrti zagrajski most ter se pripravljajo, da zasedejo levi breg. Niti trenutka ni bilo izgubiti. Nekaj kratkih povelj in še predno je pretekla minuta, smo v teku hiteli na ogroženo mesto. Že od oddale nas sprejemajo Italijani s krogli. Toda vajeni svinčene toče, smo drli naprej; tudi šrapneli in granate nas ne zadržajo. Ura!

Italijani so v premoči, njihov ogenj narašča od sekunde do sekunde; v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku nam kličejo: »Udajte se! To nas še bolj razkači in še burnejše se vržemo nadnje. Končno dobimo pomoč, potolčemo Italijane in jih krog 150 ujamemo. Tudi četrti sovražni naskok odbijemo. Za tega pravzaprav nismo bili niti več odgovorni, kajti prodrli smo že daleč čez našo postojanko. Stotnija, ki nam je bila poslana na pomoč, je ostala kot kritje ob mostu, naša stotnija je pa dobila nekaj dni počitka v rezervi.

18. junija smo dospeli nazaj v naše postojanke. Prve tri dni smo bili samo ponoči nadlegovani. Od 21. junija dalje so pa postali Italijani živahnejši in imeli smo noč in dan močne boje. 23. junija, popoldne ob pol 3., se je zopet pripravljala močan napad. V trenutku se napolni Soča s pontoni, građe mostove, poslužujejo se čolnov, pa tudi plavajo čez vodo. Toda kakor muhe padajo Italijani v našem ognju in njihova trupla nosi Soča nizdol. Zdelo se je, da jih ne morejo preplašiti niti najstrašnejše izgube in vsak trenutek so znova naraščali. Do 10. zvečer smo zažrežali sovražnika. Kljub temu, da je komaj vsak deseti došel na otok, njihov prvi cilj, se jih je do te ure nabralo že več sto. Sedaj smo dobili povelje, da se umakemo na grič za našo postojanko, a ne morda zato, ker nas bi bil sovražnik k temu prisilil, marveč zato, da bi imela naša artiljerija prosto polje za obstreljevanje sovražnika na otoku. Komaj smo se oddaljili, že so bili sovražniki v resnično strašnem ognju naših topov, in komaj smo stali na griču, že so bili razstreljeni sovražnikovi pontonski mostovi. Potem se je razlil čez otok strahovit ogenj, ki je tiral sovražnika v obup. Nikjer nobenega izhoda, ne naprej ne nazaj, most v razvalinah, umikanje odrezano. Bila je to strašna katastrofa, ki je zadela sovražnike. Kar se ni ležalo na tleh mrtvo in ranjeno, se je skušalo rešiti s plavanjem, a tudi večino teh so dosegli šrapnelske krogle ter so se za vedno pogreznili v valovih Soče.

23. junij je bil časten dan za našo stotnijo. Nadporočnik in stotnijski poveljnik sta predlagana v višje odlikovanje, kadetje smo bili povišani za praporščake. Mnogo izmed moštva je bilo odlikovanih, dobili so denarne nagrade in višje šarže. Izgube naše stotnije so bile zelo majhne: štirje ranjeni, med njimi en praporščak.

Kameniti plaz pokopal italijansko četo.

Mariborski »Slovenski Gospodar« priobčuje pismo črnovojnika Iv. Perkoviča: Ali vas še bom kedaj videl, ljubljani grički zalih vinorodnih Slovenskih gor? Ali še bom kedaj pri Vas. ljubli prijatelji sloven-

ski? In ti svetišče naše, Sv. Trojica, kako srečno si, da te ne more zadeti topovska krogla nezvestega nam Italijana! Sveto Goro pri Gorici, kamor so tudi verni Slovenci tako radi poromali, je baje zadela huda usoda. Včeraj in predvčerajšnjim sem se udeležil bojev z Italijani. Mi smo bili v dobrih postojankah. Griči, na katerih so bili Italijani, so oddaljeni od naših kritij 800—1000 metrov in so mnogo nižji nego naši. Prvi dan je trajal boj od 4. ure zjutraj do 3. ure popoldne. Naša gorska baterija je tako srečno vzela sedmo italijansko baterijo na muho, da je ta morala utihniti. — Huda usoda je zadela včeraj nek italijanski oddelek, kateri je hotel prodirati proti hribu blizu naše postojanke. Italijani so domnevali, da je za neko navpik stoječo skalo skrita naša opazovalna četa s strojno puško, kar pa ni bilo res. Na to skalo so trije italijanski topovi osredotočili svoje strele. Celo uro so neprenehoma padale težke granate na in poleg skale. Domnevana strojna puška pa, ki je bila na drugem mestu dobro skrita in zavarovana, je še neprestano pošiljala smrt med polentarje. Nekako ob pol 4. uri popoldne (15. junija) pa smo naenkrat slišali grozen ropot, ki se je votlo razleglo po skalovju. Mislili smo, da se je sprožila kaka mina. Naša telefonična postaja na bližnji gorski postojanki nam je kmalu nato sporočila, da so italijanske topovske krogle razrušile toliko tiste skale, da se je odtrgal od nje velik kameniti plaz, kateri je drvel z velikansko silo v dolino in pokopal pod seboj eno četo alpincev, ki je plezala po gori navkreber. Ponesrečilo se je 60 do 80 Italijanov. Tako so si Italijani sami uničili svoje ljudi. Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pada! — Najhuje je tukaj za vodo. Častniki nam svetujejo, da si naj devamo kosčke kamenja v usta. In res, to nam za silo ohladi grlo. Hrane imamo dovolj.

O italijanskih ujetnikih v Ljubljani.

»Zeit« priobčuje naslednji dopis iz Ljubljane: Splošno napravljajo italijanski vojni ujetniki, ki so nastanjeni na ljubljanskem Gradu, dober vtis, da bi se moglo nekoliko bolj skrbeti za snažnost novih vojskih uniform. Tudi kot ujetniki se obnašajo po vojaško in naše častnike strumno pozdravljajo. Ako ujetega italijanskega vojaka vprašaj, kako je prišel v ujetništvo, potem ti vsakokrat pripoveduje, kako se je boril kot junak in še bolj, a strašna premoč ga je nadvladala.

Premnoge sem vprašal, zakaj je po njihovem mnenju morala izbruhniti vojna. Niti eden ni vedel odgovora. Pravijo: »Dobili smo povelje!« Ali pa: »Mi vojaki ne razumemo politike in vršimo samo svojo dolžnost.« Samo eden me je skrivnostno potegnil v kot in mi s tihim glasom rekel:

»Avstrija je nam Italijanom vzela kos dežele, to moramo zopet osvojiti.«

— »Ali bo to lahko?« ga vprašam. — »Da, naš gospod polkovnik nam je rekel: tam na avstrijski meji je nekaj utrd, te moramo z naskokom vzeti, kar je vsekakor malo težko; no, ko se enkrat prodre, potem je mogoče kreniti naravnost na Dunaj.«

Tako mislijo gospoda. Razen vojnih ujetnikov je na ljubljanskem Gradu nastanjenih še nekaj civilnih ujetnikov, žene in otroci italijanskih podanikov, ki jih v kratkem odpravijo v domovno občino, ter nekoliko političnih osumljencev. V kuhinji dela neki star mož iz Primorja, ki ima odsedeti štiri leta. Ko sem z majorjem prišel v kuhinjo, je za voljo božjo prosil, naj ga puste ondi vsa štiri leta; po njegovem mnenju ljubljanski Grad ni najslabše mesto, ako človek že mora biti jetnik. (»Zeit«.)

Naši ujeli 3000 do 4000 Italijanov.

Naši so med Kobaridom in Tolminom ujeli 3 bataljone Italijanov, to je okoli 3000 do 4000 mož. Naši so namreč prestregli edini italijanski dovoz, to je cesto pri Robiču.

Razna poročila.

NAJVIŠJI VOJNI SVET ČETVERO-SPORAZUMNIKOV.

Zeneva, 26. junija. Govori se, da bodo res izvedli ruski predlog na ustanovitev najvišjega vojnega sveta entente, ki bi imel nalogo enotno urediti in voditi vojne operacije na raznih frontah. Pogajanja se že vrše.

JUANŠIKAJ — PRETENDENT NA CESARSKI PRESTOL?

V »Frankfurter Zeitung« piše neki izvrsten poznavalec kitajskih razmer, da stremlji Juanšikaj za cesarskim prestolom.

PERZIJSKI NOTRANJJI MINISTER ODSLOVLJEN.

Petrograd, 3. julija. (Kor. urad.) »Rusko Slovo« poroča iz Teherana: Notranji minister princ Fermie, ki ga dolže, da je zakrivil nemire v Germanšahu, je odstav-

Slabo zadevajo.

V vseh pismih z italijanskega bojišča se poudarja, da laško topništvo mnogo strelja, zadene pa malo. Naši topničarji manj streljajo, a kadar ustrele, gotovo zadenejo.

Za prvi strel.

Iz Pulja nam poroča mornar — naš naročnik: Dunajska tiskovna papirja Adolf Reiss je namenila darovati oni ladji, ki je oddala prvi strel proti Italiji, 50.000 cigaretnih ovitkov. To smo mi pred par dnevi dobili, ker smo v noči od 23. na 24. maja obstreljevali sovražni zrakoplov, ki je že uničen. Poveljnik se je darovalcu v imenu hvaležnega moštva primerno zahvalil.

18 naših duhovnikov v Italiji v preiskavi. Dunaj. »Fremdenblatt« poroča iz Lugana: Italijani so uvedli preiskavo proti 18 duhovnikom iz zasedenih pokrajin. Dva sta bila že obsojena, češ da sta delovala proti Italijanom.

Kmetje iz gradiščanske okolice v Turinu.

Lugano. V Turin se je pripeljalo več tisoč kmetov. Listi pišejo, da so begunci, dejansko so jih pa le tako daleč pomotoma zavlekli. Njih beda je silna in so jih izročili preskrbi »Rdečega križa«.

Francozi očitajo — Italijanom.

Zeneva, 1. julija. Pariški »Temps« govori v rezkih besedah o predolgem obojavniku Italije, ki ne napove vojne Nemčiji in Turčiji. Italija naj uvidi, da se ne gre za irendento, ampak za svetovne interese sporazuma štirih. »Temps« ve prav za gotovo, da so nemške čete na južnem Tirolskem, v Libiji pa netijo Turki upor. Tudi k Dardanelam se mora Italija odločno primakniti nekoliko bližje.

Ministrski svet v italijanskem glavnem stanu.

Lugano, 2. julija. Italijanski listi poročajo: Radi dogodkov v Draču in v Skadru so odptovali vsi ministri s Sonninom v glavni stan, kjer bo pod kraljevim predsedstvom zboroval ministrski svet.

Kaj se v Italiji pripravlja?

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča z italijanske meje: Salandro pričakuje v Rimu v soboto. Francoski in italijanski listi izjavljajo, da pričakujejo z ozirom na razgovor Salandre s kraljem važnih ukrepov vlade. Rimski sodrudnik »Stampe« izjavlja, da se bo ministrski svet takoj, ko se vrne Salandra v Rim, pečal z važnimi vojaškimi in diplomatičnimi vprašanji. Po kraljevi odločitvi se italijanska vojska bolj razvije, in ko se reši sedanji položaj v balkanskih državah, se ustvari nov položaj da se mogoče skrajša vojska.

V Italiji preženjajo duhovnike.

Basel. Listi poročajo iz Rima: Zaprli so zopet veliko duhovnikov, ki jih dolže propagande proti vojski in da so Avstriji prijazni.

Italija se pripravlja na zimsko vojno.

Pariz, 30. junija. Po rimskih vesteh dela italijanski generalni štab priprave za zimsko vojno. Vlada pa bo izdala novo zeleno knjigo dosedaj neznanih diplomatičnih aktov, kjer hoče znova dokazati, da je Avstrija namenoma povzročila vojno.

Kodanj, 2. julija. Neka rimska brzogajka poroča, da se italijanski generalni štab pripravlja na zimsko vojno. Za vojaštvo so na Angleškem naročene velike množine zimskega perila.

Stavka mesarjev v Rimu. London. »Times« poročajo 28. m. m. Rimski mesarji so sklenili včeraj, da ne bodo štiri dni delali, a oblasti so jih pregovorile, da sklepa niso izpeljali. Kljub temu se 24. m. m. v Rimu ni dobilo meso.

Italijani v Albaniji.

Atene, 1. julija. Iz Valone poročajo, da Italijani utrjujejo otok Saseno. V valonski okolici delajo ceste za težko artiljerijo. Ob bregu reke Bojusa, 20 kilometrov severno od Valone, je postavljena težka artiljerija.

ljen. Mogoče je, da odstopi celo ministrstvo.

Dnevne novice.

+ Gregorčičeva »Soči« v dunajski »Reichspost«. Včerajšnja dunaj. »Reichspost« prinaša lep članek Rudolfa pl. Livnograd, »Ob Soči«, kjer se posebno poudarja, da je slovensko ljudstvo že pred 33 leti spoznalo »prijatelja« in »zaveznika«. Mnogo se sedaj navaja na Goriškem Gregorčičevo »Soči«. List prinaša pesem v krasnem nemškem prevodu; tudi v nemščini je pesem ohranila svojo izredno lepoto. Članek konča: »Skoro se zdi, da je hotela božja volja uresničiti tudi zadnjo željo slovenskega pesnika: Laska vojna poročila so polna živih tožba o slabem vremenu, o stalnem naraščanju deroče gorske reke, ki ovira vse njihove operacije; pri Ronkih in Trzičih pa je širno ustie

tržiškega polja poplavljen od soških voda.

+ Vsem, katerim pišejo vojak pisma z bojišč, se lepo zahvaljujemo za doslej poslana pisma in jih prosimo, da pošiljajo »Slovenca« tudi nova pisma. Po »Slovenca« se je razširila slava naših vojakov v tuji svet. »Slovenčeva« poročila o junstvu naših vojakov so posnemali veliki svetovni listi. Skrbite, da bo tudi nadalje tako!

+ Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Premošeni so bili sledeči č. gg. kaplani: Ivan Drešar iz Smlednika za župnega upravitelja v Spodnji Log (Unterlag); Francišek Kogej iz Jesenic za Beneficijata v Šmartin pri Litiji; Francišek Hiti iz Poljan nad Škofjo Loko na Jesenice; Tomaž Javornik iz Gorij v Trzic; Ivan Kete iz Zagorja ob S. v Št. Vid nad Ljubljano; Francišek Gabrovšek iz Vrem v Hrenovici; nameščeni pa so bili kot kaplani č. gg. novomašniki: Josip Gabrovšek v Vremah; Janez Jalen v Boh. Srednji vasi; Francišek Jezerec pri Sv. Križu pri Litiji; Lederhas Ludovik za kaplana in kateheta pri uršulinkah v Škofji Loki; Anton Oman v Zagorju ob S.; Janez Pucelj v Šmarjeti; Anton Selan v Poljanah nad Škofjo Loko; Viktor Turk v Gorjah; Wittine Henrik v Stari cerkvi.

+ Važna razsodba najvišjega sodišča glede draženja cen. Vrhovno sodišče je izreklo, da je zločinski namen pri draženju cen podan že s tem, če prodajalec zahteva cene, ki so v primeri z proizvajalnimi sredstvi očitno previsoke. Vseeno je, če je kupec zadovoljen z zahtevano ceno, kajti v tem oziru se ne gre za varstvo splošnega kupca, ampak za varstvo splošnih interesov. Javnost bo to razsodbo pozdravila, ker vsakdo, kdor izrablja stisko ljudstva, zasluži strogo kazen. Želeti pa je, da si državni pravdnik za predmet svoje obtožbe ne izbere samo kmetov in malih trgovcev, ampak tudi razne veletrgovce, ki so pravi umetniki v izrabljanju ljudske stiske.

+ Iz seje dež. šol. sveta dne 1. julija 1915. Upokoje se stalno: učiteljici Pavla Wölfling v Št. Vidu, Marija Majcen-Zagorjan in Kiferle Ivan, nadučitelj v Preski.

+ Resolucija nemško-avstrijsko-ogrskega gospodarskega društva za bodočo gospodarsko skupnost. Dne 28. junija so na Dunaju sprejeli in poslali vladam sledečo resolucijo, ki je zgodovinske važnosti: »Udeležniki izjavljajo, da se morati zvezni državi tudi gospodarsko zelo priščno zblizati, kar naj se izrazi v čim bolj enaki in soglasni gospodarsko-politični zakonodaji. Sklene naj se gospodarska zvezna pogodba, s katero se obe državi zavežeta k skupni trgovski politiki proti drugim državam. Tej politiki naj bi bil za podlago zunanji tarif, ki bi slonel na dogovorjeni enotni carinski shemi. Ni treba, da so carinske postavke skozi in skozi enake. Trgovska politika bi morala sloneti tudi na posebnih prednostih v medsebojnem prometu, kar bi se po dogovoru dalo raztegniti tudi na tretje države. Na one blagovne skupine, ki vsled gospodarskih različenosti potrebujejo posebnega varstva, bi se oziralo z izravnavno carino. Zborovalci smatrajo za nujno potrebno, da vlade takoj začno razmišljati o podrobnostih in oblikah vprašanja trgovsko-politične zveze.«

— Duhovne vaje za č. gg. duhovnike pri oo. jezuitih v Ljubljani (Elizabetna cesta) se bodo ta mesec vršile dvakrat po tri dni. Začetek 19. in 26. julija zvečer ob šestih. Č. gg. gospodje, kateri se jih hočejo udeležiti, naj to blagovoljno prej naznajo.

— Nove določbe glede žganja. Že dvajset let se misli na monopol na žganje. Po vojski ga menda res dobimo. Vlada je sedaj s cesarsko naredbo prepovedala ustanavljanje novih žgalnic. Razumljivo je, da bi se vsled nameravanega monopola začelo ustanavljati obilo novih žgalnic z edinim namenom, da bi jih vlada svojčas drago odkupila. Zato ta vladna prepoved. Pridržala pa si je pravico izjemoma le dovoliti ustanovitev novih žgalnic, če bi obstoječe žgalnice hotele izrabljati to zaporo. Vlada sme sedaj tudi odločiti maksimalne cene za žganje in je res določila, da ostanejo sedanje cene celo leto v veljavi. Obenem je tudi znižala ceno denaturiranemu žganju za deset kron. V Avstriji izdelujejo žganje kmetje kot postransko obrt in fabrike. Kmetičkih žgalnic imamo nekaj nad 1500, fabrik pa okoli 50. Ker so kmetijske žgalnice le postranska obrt in sezonsko delo in delajo z večjimi stroški, zato jih je bilo tudi milejše obdavčiti. Prejšnji zakon o žganju jim je dovoljeval bonifikacije v zneskih 6, 8 in 10 kron pri kontingentiranem žganju, izven kontingenta pa 2, 4 in 6 K. Ker nudi nova vladna odredba posebno varstvo kmetijskim žgalnicam, zato po vladni izjavi ne potrebujejo več tako visokih bonifikacij in zato jih je vlada znižala za 2 K. Avstrijski kontin-

gent žganja znaša 987.000 hl na leto. Dosedaj je znašal v Avstriji davek na žganje v kontingentu 140 K, izven kontingenta pa 160 K. Ogrska vlada je že dne 1. septembra 1914 določila višje cene žganju, pri katerih je sama udeležena s 40 v pri litru. V Bosni se je zvišala doklada za 50 v. Sedaj pa je tudi naša vlada zvišala oboji davek za 20 v pri litru in tako bo v bodoče davek na žganje znašal 160 in 180 K ter bo še zmeraj nižji proti ogrskemu za 20, proti bosanskemu za 30 v pri litru alkohola. Teh novih 20 v pri litru pa vlada ne bo delila z deželami, ampak jih sama vzame in upa dobiti iz njih 12 milijonov novih dohodkov.

+ Prepoved živinskih sejmov v postojnskem okraju. Radi živinskih kuge v gobcu in na parkljih v političnem okraju Postojna so se za čeli postojnski politični okraj živinski sejm prepovedali.

— Kranjski okrepčevalni vlak. Mobilni okrepčevalni vlak št. X, ki ga je napravila gospejna sekcija deželne in gospejega pomožnega društva v Ljubljani z darovi dobrotnikov iz dežele Kranjske, se bo glasom semkaj došlega naznanila uporabljati, kakor hitro se ga bo moglo pogrešati na dosedanjem službenem kraju, na bojni črti, ki je Kranjski najbližja.

— »Narodni Listy« ustavljeni? »Grazer Tagblatt« poroča iz Berlina: Kakor poroča »Vossische Zeitung«, je bilo mladočeško glasilo »Narodni Listy« v Pragi ustavljeno.

— Dunajska mestna učiteljica v službi Rusije. Z Dunaja poročajo listi 2. t. m.: Pred razsodnim sodiščem je stala mestna učiteljica Ivana baronica Murmann radi zločina poizkušene zapeljavanja k vohunstvu. Nagovarjala je častnike, da bi proti bogatemu plačilu vohunili za Rusijo. Obtoženki se je krivda dokazala ter je bila obsojena na dve leti težke, s postom poostrene ječe. Razen tega je izgubila plemstvo.

— Nov hrvatski dnevnik. V Pulju je začel izhajati nov dnevnik »Hrvatski list«.

— Pri gostilničarju zaplenili za 5265 K drobiža. Iz Osjeka poročajo: Policija je dobila zaupno poročilo, da gostilničar »Pri zlatem volu« v trdnjavi Janez Höfler skriva drobiž. Napravili so preiskavo in res našli za 5265 kron drobiža (srebrnih kron, goldinarjev, petkronskih novcev, deset in dvajsetic). Na podlagi vladne odredbe je policija izjavila, da zapade polovica tega denarja državi. Höfler je priznal, da je srebrni in nikelnasti denar zbiral že od mobilizacije ter ga skrival.

— Senzacionalna goljušija z izvoznimi legitimacijami v Budimpešti. Zagrebški listi poročajo iz Budimpešte 28. junija: Policija je aretirala uradnika tukajšnjega mestnega glavarstva Frana Sümegija, ki je osumljen, da je ponarejal legitimacije za izvoz raznih žitnih proizvodov v inozemstvo. Pri tem mu je pomagala neka gospa Patho, ki se je hvalisala s svojimi namišljenimi zvezami v odličnih krogih, ter se nasproti trgovcem — za plačilo seveda — obvezavala, da jim v 24 urah preskrbi izvozne legitimacije. Sümegi, ki je imel v svojem uradu te legitimacije, jih je na skrivnem jemal in ponarejal na njih uradni pečat in podpis okrajnega predstojnika. Legitimacije, ki so se glasile na 100 met. stotov žitnih pridelkov, je prodajal eksporterjem po 500 do 700 kron eno. Na ta način se je v zadnjem času eksportiralo v Avstrijo 55 vagonov riža in 25 vagonov ječmena, večinoma na Dunaj, Inomost in Bolcan. Trgovci, ki so si preskrbeli te legitimacije, pravijo, da niso vedeli, da so ponarejene. Gospej Patho so samo zato plačali honorar, da bi legitimacije čim prej dobili. Sümegi in Patho sta na ta način »zaslužila« nad 50.000 K. Preiskava je uvedena tudi proti nekemu odvjetniku in njegovemu solicitorju, ki sta glavnima krivcema preskrbovala kliente.

— Samourad radi prepovedanega igranja kart. Nadučitelj v Šmarji pri Volškperku, Matija Höhnigmann, se je dne 19. junija na pokopališču v Trnjevici pri Celovcu ustrelil. Naznanjen je bil zavoljo prepovedanega igranja kart. To ga je tako vznemirilo, da je 18. junija pobegnil od doma v Celovec in izvršil nesrečni čin. Bil je oženjen in ima otroke.

— Neprevidno igranje z orožjem. Dva mladeniča, Colerus pl. Geldern in Jožef Hribernik, ki sta nastanjena v Celovcu, sta dne 28. junija proti 9. uri zvečer ogledovala nabasano pištolo, ki se je po nesreči sprožila in zadela Hribernika v glavo. Ranjeni je v rezervni bolnišnici št. 1 v oskrbi.

— Ranjena žena. V celovško deželno bolnišnico so pripeljali dne 29. junija neko Rozalijo Goričnik, ki jo je pri Tolminu v desno nogo ranil šrapnel. Pri sebi je imela sedem mesecev starega otroka.

— Redka slavnost v Radečah. Nedavno so imeli v Radečah slavnost, katere ne pomnijo najstarejši ljudje. Naš rojak Jožef Musar iz dr. Jez. Srca v Briksnu je obhajal svojo novo mašo. V Ameriki pa je pel novo mašo na sv. Trojice dan naš rojak Janez Plaznik. G. Musar pojde najbrže v Sudan.

— Notarske vesti. Justični minister je premostil notarje Jožefa Smodeja iz Velikih Lašč v Ribnico, Karla Pleiweissa iz Višnjegore v Novo mesto, dr. Andreja Kuharja iz Trebnjega v Litijo, Huberta Završnika iz Cerknice v Višnjo, Gregorja Demšarja iz Loža v Mokronog, Karla Klandra iz Kranjske gore v Trebnje in dr. Antona Bartole iz Logatca v Velike Lašče.

— Cene v Radgoni. Piščanec 1 K 80 vin. 1 liter vina 80 vin. Kruh je bel in nič dražji kot je bil pred vojno.

— Na strani svojega brigadirja, polkovnika Viljema Stauferja, je padel tudi njegov adjutant, nadporočnik V. Elsbacher, finančni tajnik iz Lipnice. Truplo so prepeljali v Ptuj.

— Rodbinska tragedija. Odvetnik dr. S. Sabljak v Bjelovaru je trikrat ustrelil iz revolverja na svojo soprogo in jo težko ranil. Nato je streljal nase in obležal mrtve. Kaj je bilo temu vzrok, se ne vé.

— Umrli je v Gorici urednik tamošnjega »Gazetino« popolare, Jožef Kersovany, star 56 let.

— Zakaj se petrolej tako draži. Mislili smo dozdat, da se petrolej zato tako draži, ker so imeli Rusi zasedene petrolejske vrelce v Galiciji. A bilanca akcijske družbe mineralne industrije, prej Fanto David & Comp. izkazuje za leto 1914. in 1915. čistega dobička 1.876.616 kron, in sicer je že odšteta škoda, ki so jo povzročili Rusi, predno so se umaknili.

— Premoga je kupil župan na Reki za 300.000 kron za mestna podjetja, ki so preskrbljena zdaj s premogom do konca maja 1916.

— Najvišje cene za mlineke izdelke na štajerskem. Štajersko namestništvo je na podlagi ministrske odredbe določilo za veletrgovino sledeče najvišje cene: Koruzni drob 70 K 80 v, moka za polento (iz koruze) 64 K 86 v, navadna koruzna moka 48 K 85 v, bela kor. moka 53 K 60 v, beli koruzni drob 70 K 80 v za 100 kg.

Pazite na vohune in vohunke! Vsi branimo domovino!

Kakor povsod, bo tudi pri nas sovražnik poizkušal in že poizkuša pošiljati v kraje ob bojišču sumljive elemente, ki naj bi mu poročali o gibanju naših čet in o drugih zanj važnih podrobnostih. Koliko hudega napravijo s takim vohunstvom ti ljudje našim četam, vemo iz galskih bojev. Mnogo izgub, mnogo trpljenja bi ne bilo, ako bi se pravočasno preprečilo delo takih ljudi. Zato pa vsi, ki še nismo v sredi krvavih bojev, v katerih gre v prvi vrsti za našo domovino, pomagajmo z največjo pazljivostjo in čuječnostjo, da na naši zemlji ne bo prostora za laške vohune. Naša častna dolžnost je pokazati svetu, da ne trpimo med nami nobenega Judeža Iskarijota svoje domovine in da odprti oči gledamo, da naša armada tudi po kakem sumljivem tujcu ali tujki ne trpi škode. Previdnost ohranite v vsem! Ne spuščajte se v razgovor s človekom, katerega ne poznate. Ne zaupajte tujcu, ki bi poizvedoval o vojaštvu v vaših krajih. Sicer ni vsak nepoznanec vohun, a ravno zato bodite previdni! Pazite torej na vse sumljive ljudi, pazite na vse okoliščine, ki bi morda imele znak kaknega vohunstva ali kakršnegakoli sodelovanja s sovražnikom. Naznanjajte takoj, kjer koli kaj takega opazite!

× × ×

Končno opozarjamo na to, da je izšel enakor nov zglaševalni predpis, v katerem se izrecno opozarja, da se morajo tudi, akoravno samo mimogrede, nastanjeni begunci ali drugi potovalci točno po predpisu tega zglaševalnega reda prijavljati in odjavljati. Vsakdo, zlasti pa imejitelj stanovanja, je dolžan, vsako, bodisi v državnem ali sploh javnem interesu sumljivo osebo naznaniti. Razglas pravi, da se bo preziranje ali netočno izpolnjevanje teh določil po obstoječih predpisih najstrožje kaznovalo.

Ljubljanske novice.

Ij Plaščurštvo. Zdi se, da je v Ljubljani vedno več dvomljivih kreatur in plaščurjev, ki nadlegujejo ljudi in prosjačijo, dasi bi se vedno lahko prijeli za kako delo, osobito sedaj, ko je za delavce sila. Toda živeti na račun dobrih src jim menda bolje ugaja. Nekateri umevajo svoj »gšeft« prav izborni. Prikradejo se v sobo, ne da bi trkali. Če je kdo notri, ga prihuljeno poprosijo miloščine; ako pa je slučajno prazno, hitro pobrska po kakem predalu, ali pa se jih prime, kar jim je najbolj pri roki. Tudi brez potrebnega orodja niso. Včeraj je neki tak plaščur ob belem dnevu hotel vlomiti v neko

stanovanje stolnega župnišča, samo sponeslo se mu ni, ker so bila vrata dobro zaklenjena. Uspeh zlobne nakane je bil ta, da je pustil oškrbljana vrata in ob ključavnici kos zalomljene pile, s katero je nameraval zapah odriniti ali pa ključavnico odtrgati. Bo treba bolj paziti na take tičke!

Ij Umrli je na Galjevi št. 5. krojaški mojster Andrej Cankar, oče g. dr. Izidorja Cankarja. Pogreb je bil včeraj popoldne. Naše najiskrenejše sožalje!

Ij Padel je na severnem bojišču Milan Planinec, sin poduradnika južne železnice g. Planinca. Pokojni je končal eksportno akademijo ter je pred vojsko služil na Srbskem. Vsled vojne je prišel domov. Meseca svečana potrjen v vojake je odšel pred nekaj tedni v Galicijo, kjer je ob priliki napada na ruske postojanke padel kot junak. Pokojni je bil up in nada staršev; dve njegovi sestri sta služili kot stenografistini, da se je lahko izsolal Blag mu spomin!

Ij Prodaja jajec v mestnih vojnih prodajalnah. Od danes naprej se prodajajo po mestnih vojnih prodajalnah, in sicer na Turjaškem trgu in v Mahrovi hiši pri Jubilejnem mostu jajca komad po 11 vinarjev. Kupi lahko vsakdo, a posameznikom se naenkrat oddaja po največ 10 jajec skupaj.

Ij Vojaška pomoč za poljedelce. Glasom naznanila c. in kr. 5. armadnega etapnega poveljstva so nekateri trenski poveljniki že iz svoje lastne iniciative dovolili, da je smelo službe prosto vojaštvo poljedelcem pomagati pri poljedelskih delih. Zdej je omenjeno armadno poveljstvo naročilo vsem trenskim komandam, naj tudi v bodoče podpirajo poljedelce, v kolikor je to možno. Za mesto Ljubljano daje tozadevna pojasnila mestni magistrat (gospodarski urad, I. nadstropje). Vojake kot poljedelske delavce je mogoče najeti vsak dan do 11. ure popoldne, ako se želi, da so že naslednjega dne na delu. Na razpolago se daje dnevno kvečjemu 30 moj in 6 konj brez opreme. Poljedelec, ki sprejme vojake ali konje, prevzame tudi popolno prehrano moštva in konj. Za opremo konj in vozov mora poljedelec skrbeti sam. Za ljubljansko okolico daje tozadevna pojasnila c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani.

Ij Umrli so v Ljubljani: Peter Topič, pešec 22. pešpolka. — Andrej Sinobac, pešec 23. domobranskega pešpolka. — Rozika Logar, delavčeva hči, 15 mesecev. — Blaž Štulič, pešec 23. domobranskega pešpolka. — Giovanni Croce, vojni ujetnik, pešec 41. laškega pešpolka. — Rudolf Trnek, črnovojnik 21. domobranskega pešpolka.

Ij Zanimiva nedelja. Jutri bo za vsakega zelo zanimiva nedelja, kdor si bo privoščil razvedrilo in zabavo v »Kino Central« v deželnem gledališču. Na sporedu je vesela komedija iz vojaškega življenja »Gospodična Feldgrau«, drama »Imel sem tovariša...«, ki je posneta iz zapiskov vojnega prostovoljca. Na sporedu so dalje kinematografski posnetki zmagovite ofenzive meseca maja proti Rusom, aktualni naravni posnetek Stilserjoch-a in več komičnih slik. Ta spored se predstavlja danes v soboto, jutri v nedeljo in v ponedeljek.

Ij Vojaki-slepci iz Ljubljane ali Sp. Šiške, ki so že iz bolnišnice odpuščeni ter žive tukaj, bodisi pri svojcih ali dobrotnikih, bodisi v kakem zavodu, naj se zglašajo sami ali po zastopnikih na mestnem magistratu pri nadkomisarju Fr. Govekarju dne 5. in 6. t. m. popoldne. Vojaki-slepci iz ljubljanske okolice se imajo oglašati pri c. kr. okr. glavarstvu v Ljubljani.

Pomočnika in dva učenca

za sedlarsko obrt sprejme takoj Mihael Osolin, Domžale.

Sprejme se takoj v trajno delo izurjen

krojaški pomočnik.

Naslov pove uprava lista pod št. 1345.

Zahtevajte

zastoj in poštne prosto moj glavni cenik s 4000 slikami ur, zlatine in srebrnine, glasbil, predmetov iz usnja in jekla, potrebnih za gospodinjstvo in tonleto, orožja, municije itd.

Prva tovarna ur

Jan Konrad, c. in kr. dvor. ni založnik Brück št. 1224 (Češko)

Nikelnaste Roskopf-ure K 3-90, 4-20, 5- Srebrne K 8-40, 9-50. — Nikelnaste budilke K 2-90. Budilke z dvojnimi zvonce K 4- Pošilja se po povzetju. — Nikak riziko! Zamenja je dovoljena ali denar nazaj!

Negotovost imelka na štajersko-hrvaški meji.

Hrvatski listi poročajo iz Varaždina: Na meji, med obema državnima polovicama vladajo razmere, ki niso ravno rožnate. Tatovi in lumpje ne poznajo nobene razlike med mojim in tvojim, lahko beže iz enega kraja v drugi, pa odnašajo, kar morejo. To velja posebno za obmejne kraje varaždinske županije. Tukaj je navadna tatvina cepljenih trt, pa tudi takih, ki so bile šele poleti vsajane. Orožniki ne morejo priti na sled tem lopovom. Zdi se, da so tudi posebni »trgovci«, ki kupujejo tako preskrbljene trte. Čisto navadna pojava je vlom v pivnice, ali redke ni tudi vlom ponoči v hiše. Tako se je pred kratkim dogodil drzen vlom v štajerskem kraju Korenjak, tik hrvaške vasi Jelovec. Korenjak in Jelovec sta vasi z zelo redko posejanimi hišami. Nekoliko črno namazanih ljudi je pričelo okoli 10. ure ponoči streljati skozi okna nekega kmeta Ožingerja. Ta starček živi z omoženo hčerjo in zetom. Stari je zbežal na podstrešje, pa od strahu ni mogel streljati iz samokresa. Zet se je skrivil pod posteljo, a mlada žena z otrokom je ostala v postelji. Nepričakovani gostje so ženo pretepli in odnesli, kar so našli v hiši: nekaj litrov moke in koruze in praznično obleko hišnih prebivalcev. Kot v Abruzzih! Štajerski orožniki so drugi dan na hrvaški strani ujeli neko sumljivo osebo in jo odpeljali v Ptuj, ki pa odločno taji, da ni sodelovala pri tem vladu. Vzrok vsem tem zločinom je siromastvo, še bolj pa neznanje. Analfabetizem cvete v večini Zagorja, šole so zelo redke, cerkve daleč, inteligenca je skoro neznana. Potem ni čudno, da kje domače prebivalstvo podpira tatvine. Pravijo, da v nekaterih krajih, ko iščejo orožniki lopove, nastane od brega do brega zvižganje, kot znamenje lumpom, da naj beže v gozdove.

Ij V vojaško službovanje vpoklicana družabnika tvrdke I. Čiuh. »Pod trančo«, vladno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Petrov semenj za kože se bode vršil v ponedeljek 5. julija t. l. in sicer kakor navadno v skladiščih tvrdke »Balkan« trg. sped. in kom. del. dr., Dunajska cesta 33.

NOVI ZEMLJEVIDI BOJIŠČ.

Italijansko bojišče. Ako ob časnikih poročilih nimamo pri roki zemljevida, nas bojne novice ne morejo prav zanimati in nimamo pravega užitka. Vse drugače, ako zasledujemo potek boja tudi na karti. Za sedanje boje v naši bližini sta izšla dva nova natančna zemljevida (55x80 cm) z naslovom »Freitagkarte der österreichisch-ungarischen Grenzgebiete« (Freitagov zemljevid avstrijskih in italijanskih obmejnih krajev) z obsegom: Milan—Inmost — Ljubljana — Lušin, in Freitagkarte der österreichisch-ungarischen Küstenländer« (Freitagov zemljevid avstro-ogrskih primorskih dežel) z obsegom: Trst do Bara, Bosna, del Hrvaške in del italijanskega obrežja do Jakina (71x90 cm). Zemljevida sta natančna, imata tudi posamezne manjše kraje znamenovane ter sta izdelana v sedmerih barvah. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena vsaki 1 K 20 v, po pošti 10 v več.

Poleg že naznanjenih Freitagovih zemljevidov se dobe v Katoliški Bukvarni tudi sledeči vojni zemljevidi:

Ravensteins Nachdruck der italienischen Generalstabskarte von Ober-Italien. Obsega tudi celo Istro, Kranjsko, del Dalmacije, Koroške, južne Tirole itd. Zelo pregleden zemljevid

Zobna krema

KALODONT

70 vinarjev.

A I 367/15/26.

Dražbeni oklic.

V zapuščinski zadevi po umrlem gospodu dr. Konstantinu vitezu Födranspergu se bode

dne 9. julija 1915 ob 9. uri dopoldne

v Ljubljani, Stari trg števil. 30 na javni dražbi prodalo: sobna oprava, različno perilo, stenske podobe, zdravniške knjige itd.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.

dne 30. junija 1915.

1343

v merilu 1 : 500.000. Cena 2 K 4 vin., po pošti 20 vin. več.
Langhans: Italienischer Kriegsschauplatz. V merilu 1 : 1.500.000. 1 K 36 v., po pošti 20 vin. več.
Reliefkarte der österreichisch-italienischen Grenzgebiete. 34 vin.

Svarilo.

Podpisani tem potom vladno javljam, da nisem plačnik za onega, ki bi si na moje ime kaj izposodil.

Janko Žirovnik,

1342 mestni strojni mojster Kleče pri Ljubljani.

Kdor ve?

kje se nahajata Marija Vuga in posestnik France Vuga star., oba iz Kanala št. 3, je uljudno naprosen, da sporoči na naslov: France Vuga, Oberleutnant, Marinefeldpostamt Pola. 1339

Prodajalec in prodajalke in trgovski učenec

slovenskega in nemškega jezika voščil, sprejmo se takoj pri tvrdki

Franc Kupnik, Konjice.

Sprejmeta se takoj

2 trgov. pomočnika

za trgovino z mešanim blagom in železnino. 1331

Friderik Homann -- Radoljica.

Športni voziček

za sedeti in ležati se prodaja na Poljanski cesti št. 17, I. nadstr. 1327 3

zidarski polirji

se iščejo za takojšnji nastop pri stavbinški tvrdki 1332

Witz & Ulrich, Bruck ob Muru (Štajersko).

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Stanovanje

se išče v Celju

ali kakem drugem kraju na Spod. štajerskem. Zeli se 2 sobi in kuhinja brez pohištva, ali pa soba in kuhinja meblirano za mesec avgust. Ponudbe pod šifro M. S. 1305 na upravo lista.

Na Glincah se sprejme takoj oženjen

hlapec

vajen konja in domačega dela, ako se razume pri mlinu, ima prednost. Stanovanje v hiši. Več pove ADOLF HAUPTMANN, posestnik v Ljubljani. 1329

Zahvala.

Globoko ganjena vsled premnogih dokazov srčnega sočutja, ki so mi došli med boleznijo in povodom smrti nepozabnega soproga oziroma svaka in strica, gospoda

Antona Uzar,

c. kr. nadpaznika v p.

izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem mojo najgloblješo zahvalo za izkazano sočutje za spremstvo k zadnjemu počitku.

Posebna zahvala pa bodi prečistiti duhovščini zlasti pa gg. Salezijancem na Rakovniku za med boleznijo izkazano naklonjenost. Bog plačaj.

Pokojnika priporočam v pobožno molitev.

Ljubljana, dne 3. julija 1915.

1337 Žalujoča soproga.

Sprejme se takoj v trajno delo

krojaški pomočnik

pri Orosi. Slaparju, krojaškem mojstru na Sv. Martina cesti št. 4 v Ljubljani.

Lokal

za špecerijško trgovino

s stranskimi prostori in koncesijo za žganjetoč z vso opravo, na dobrem mestu se takoj odda na Valvazorjevem trgu 6. — Pismena vprašanja na poštni predal št. 154, Ljubljana. 1336

Polenovka

Vsak torek in petek se bode prodajala izborna namočena polenovka v baraki na Sadnem trgu ter v trgovini na Tržaški cesti št. 4, kjer je dobiti tudi večjo množino suhe polenovke. 1341

1335

Od žalosti potrli javljamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin, brat in svak gospod

Franc Lenart

c. in kr. stotnik 17. pešpolka

dne 18. junija umrl na severnem bojišču junaške smrti.

Sv. maše zadušnice se bodo brale dne 5. t. m. ob pol 8. uri zjutraj v tukajšnji cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, dne 2. julija 1915.

Ana Lenart,

mati.

Ana in Mici Lenart,

sestri.

Jos. Lenart,

c. in kr. sodnik,

brat.

Mici Lenart roj. Heinricher,

svakinja.

1340

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom neizmerno težke izgube mojega srčnodobrega, nepozabnega soproga, gospoda

Viljem Stauferja

c. in kr. polkovnika in brigadirja

izrekam tem potom mojo najsrčnejšo zahvalo.

Posebna hvala pa bodi vsem darovateljem krasnih vencev, visokim vojaškim in civilnim oblastnikom, ter vsem ki so spremili pokojnika na njega zadnji poti.

Mary Staufer.

Edino najboljšo

Pfaff šivalne stroje — Puch koles

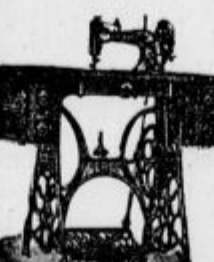
priporoča

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih

IGN. VOK

specialna trgovina šiv. strojev in koles

Ljubljana, Sodna ul. 7.

10 letno jamstvo za vse vrste najbolj pripravi.

Lahki elegantni modeli, več vrst.

Cenik zastoj in franko. — Zastopnike sprejem.

Pokopališče junakov.

V težkih bojih, ki jih je imela prestati naša armada, je padel marsikak vrl avstrijski vojak in v naših severnih pokrajinah bi bilo komaj najti košček zemlje, ki bi ne bil pogojen s krvjo. Toda naj je vojna še tako trda in naj zahteva še toliko zatajevanja celo v stvarih, ki bi jih tudi najskromnejši smatral za življenjsko potrebo, — enega si naši vojaki niso dali vzeti: da svoje padle tovariše spoštljivo pokopljejo, četudi morajo večkrat pri tem premagati velike težave in napore.

Tako se je tudi v zadnjih dneh v nekem kraju severovzhodne Galicije, ki spada v območje 14. zbor, kratek odmor porabil v to, da se padlim preskrbi dostojen zadnji počitek. Eden onih tipičnih krajev, na katere se tu tako pogosto naleti. Dolga, brezkončna cesta, ob obeh straneh kmečke koče. Sredi kraja župnišče, cerkev. Za cerkvijo, ki je lepa, v razmerju z okolico naravnost monumentalna zgradba, pokopališče. Oba na višini in kilometre daleč vidna, naj se pride od katerekoli strani.

Tu je nastalo pokopališče na pokopališču. Na Sv. R. Telesa dan je bilo blagoslovljeno.

Ob obeh straneh cerkve in pokopališča sta stala 2. in 3. polk tirolskih cesarskih strelcev, ki so ravno imeli nekaj dni zasluženega počitka. Prišli so k slovesnosti in po pravici, kajti mnog in mnog njihovih tovarišev je počival tu v hladni zemlji. Stali so tu, ko so se bili komaj vrnili iz večtedenskega vročega boja, za dlan narazen, mirno in strumno kakor na vežbališču.

Ob 9. zjutraj. Zasliši se povelje... Zborni poveljnik prihaja.

Pred malim spomenikom, ki so ga postavili vojaške roke, daruje vojni kurat sv. mašo. Dva lovca ministrirata. Solnce poljublja prizor, ki je kljub sivi barvi slikovit in pester, in nič ne moti tihote razen polni prizor in nič ne moti tihote razen strelcev rojne črte, ki jo je mogoče s pokopališnega griča s prostim očesom videti. Toda ta godba, ki jo naši vojaki sedaj že skoro leto dni poslušajo, nikogar ne moti, in ko polkovna godba zasvira Schubertovo »Nemško mašo«, zveni, kakor bi oni tam zunaj oddajali častne salve za mrtve tovariše.

In vojni kurat blagoslovi grobove junakov, ki spe tu večno spanje.

Potem govori zborni poveljnik:

Tovariši! Vznosna slovesnost nas je danes zbrala tukaj. Gre za počaščenje naših padlih tovarišev. V sedaj že desetmesečnih bojih stoji naš zbor, planiški zbor, spoštovan od prijateljev in strašan sovražniku. S ponosom gleda dežela Tirolska na svoje sinove, ki so v sijajno zgodovino dežele vpleli nove, nemisljive liste slave, ki so bili odkupljeni s srčno krvjo. Tudi ta trata krije mnovega vrlega tovariša. Ravno kar smo molili za njihov dušni blagor in jih priporočili božjemu varstvu. Tega bodo tudi deležni, ker so umrli v zvestem izpolnjevanju dolžnosti ter padli za cesarja in domovino. Kakor na marsikakem drugem kraju smo se tudi tu potrudili, da jim preskrbimo dostojno počivališče in tako zanamcem pokažemo kraje, kjer se je blagoslovljena zemlja zmešala z junško krvjo.

Lovci! V polni moči stojite tu pred grobovi vaših mrtvih tovarišev; imeli boste priložnost, da maščujete njihovo smrt, da kaznujete sovražnika, ki nam hoče uropati najdražje, našo ljubljeno domovino. Če se borimo, branimo našo domovino, naše starše, žene, otroke, našo domačo zemljo, ki se je sovražnik ne sme dotakniti in se je tudi ne bo. Polni navdušenja za našo pravično stvar, polni ogorčenja nad novo sovražnikovo lokavščino, kličemo v duhu našemu ljubljenu cesarju: Dobri cesar, bodi brez skrbi, naši dragi domovini se ničesar ne zgodi. Nočemo mirovati ne počivati, dokler nismo strli vseh sovražnikov in nas ponižani ne prosijo za mir. In z besedami naše cesarske pesmi: »Vse za dom in za cesarja, za cesarja blago kri« — zakličite sedaj, da sliši sovražnik: Naš vroče ljubljeni, dobri, stari cesar živio, živio, živio!

Tedaj zazvene vzneseni napevi stare Heydnove himne preko grobov... Slovesnost je končana.

Tu leže sedaj v vrstah, vsak ima svojo gomilo, svoj križ in napis. Priprosti križi

so to, čisto kakor v domači Tirolski... Tam, kjer se pokopališče konča, se dviga spomenik, ki so ga postavile vojaške roke v ljubezni polnem delu. Lep v svoji preprostosti, prepleten z ovijalkami, venčan z majhno kapelico — ganljiv posnetek domačih gor. V sredi tabla in v kamen vrezane besede:

»Tu počivajo junaki!«

Odvetniškega koncipijenta

sprejme takoj

dr. Janko Brejc, odvetnik v Celovcu.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
Ljubljana, Seienburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
Glinah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba!

Obstoj trdke že čez 50 let.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Mihael Kastner.

Prodajalko in trgovskega sotrudnika

sprejme OTON HOMAN v RADOVLJICI. Ponudbi je priložiti prepise izpričeval in navesti zahteve. — Tudi se 1322 za dame in gospode. **kupi kolo**

Izboljšajte

promet v svoji gostilni z najboljšim in najcenejšim

češkim budjeviškim delniškim pivom plzenskega tipa.

Zahtevajte ga v vseh ljubljanskih gostilnah, v grand hotelu »Balkan« v Trstu, v hotelu »Lacroma« v Gradežu, v palačah prv. hrvatske štedionie v Zagrebu in »Napredak« v Sarajevu, Beranek v Banjiluki itd.

Informacije daje češka delniška pivovarna v Čeških Budejevišah, Roza Rohrmann v Ljubljani in Bogumil Ponka v Trstu. 3453

Premišljevanja o Božjem Srcu Jezusovem.

Spisal P. Marijofil Holeček, frančiškan. Cena K 1.20 za broširan, K 2.— za vezan izvod je skrajno nizka.

Ta premišljevanja so času primerna, pa za vse čase namenjena. Potreba po takih premišljevanjih je bila vedno večja, posebno odkar se z vso vnemo goji in širi češčenje presvetega Srca. Po teh premišljevanjih bomo natančneje spoznali skrivnosti in milosti, ki jih brani Zveličarjevo Srce za nas, in s katerimi nas želi obogatiti. Knjiga bo njim, ki jo bodo, rabili v tolažbo in naj donese mir vsaki slovenski hiši in sleherni družini.

Lavretanske litanije.

Mater Božje za mešani zbor, oziroma eno- dvo- ali triglasni zbor, zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin.

Te litanije, ki so ravno kar izšle, bodo dobro došle našim pevskim zborom. Z njimi pa ne bo vsrečeno samo pevovodjem in pevcem, temveč tudi občinstvu, ker se bodo litanije po svojem ustroju in značaju povsod hitro udomačile. Meseca majnika in za vse Marijine praznike bodo prav dobro došle.

Kraljici nebes in zemlje.

Zbirka Marijinih pesmi za mešani zbor, samospjeve in orgle. — Uglasbil Karlo Adamič. Cena partituri K 1.80, glasovi po 40 vinarjev.

Te skladbe so globoko zamišljene in uprav mojsterski izpeljane in pričajo o temeljitem znanju teorije, harmonije in kontrapunkta. Melodija teh skladb je posebno izrazita, zmerno moderna, pa vendar močnem naših zborov na deželi umerjena.

Zemljevid Evrope.

Merilo 1:4.000.000. Cena K 2.40, nalepljen na platno s palicami K 6.50, nalepljen na platno in zložitljiv v žepno obliko K 6.—.

Ta zemljevid v slovenskem jeziku presega po svoji veliki natančnosti, razvrstitvi in preglednosti vse druge zemljevide. Velikost znaša 1 m 15 cm × 86 cm.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI

Zbirka slovenskih povesti.

Urejuje profesor J. Grafenauer. Cena za sešitek 60 vinarjev. Sešitek 1/4 vezan v eno knjigo K 3.50.

Ta zbirka nudi najlepše pripovedne bisere slovenskega slovstva, katere je treba na vsak način ohraniti našemu ljudstvu. Dosedaj so izšli:

1. zvezek: Josip Ogrinec, Vojnimir ali poganstvo in krst. — Strneno polje.
2. zvezek: Franc Erjavec, Hudo brezdnno ali Gozdarjev rejenc. — Ni vse zlato, kar se sveti. — Izgubljen mož. — Ena noč na Kumu. — Mravlja.
3. zvezek: Vesele povesti, Jaklič, Za možem. — V pustiv je šla. Jurčič, Pravda med bratom.
4. zvezek: Ksaver Meško, Povesti in slike: Stiri smrti. — Pot čez travnik. — Požigalec.

Varčna kuharica.

Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915. M. R. Založila Katoliška Bukvarna. Cena K 1.20, v platno vezana K 1.80, po pošti 20 vinarjev več.

Knjiga ne bo služila samo ob času draginje, temveč bo tudi ob dobrih časih pot do blagostanja. Njene posebne vrline so označene v predgovoru, katerega naj pazno prečita vsaka gospodinja. Knjiga se ogiblje potrate in vpošteva povsod varčnost ter uči, kako si pomaga gospodinja s sredstvi, katere so vedno in povsod dobiti. Vsa navodila so večkrat preizkušena in so se sprejela samo jedila, ki se tudi glede okusa lahko postavijo na mizo tudi eno in isto živilo v najrazličnejših oblikah in si boš znala vedno pomagati z malimi sredstvi, da ne prideš nikdar v zadrego. Knjiga bo mnogo pripomogla k blagostanju slovenskega naroda. Cena knjigi, ki obsega 224 strani, je skrajno nizka.

Trgovski pomočnik

starejši, dobro izurjen v železnini, — in

učenec s primerno šolsko naobrazbo se takoj sprejmeta pri A. Šušniku, trgovina s specerijo in trgovino v Ljubljani, Zaloška cesta 21. 1286

POZOR!

POZOR!

Kdor hoče varčevati, naj se obrne na mojo trdiko, v kateri imam še vse blago po stari ceni ter veliko 209

zalogo čevljev

katere nudim slavnemu občinstvu radi pomankljanja prostora po nakupni ceni. Se priporočam najvjud, neje K. WIDMAYER, pri Solcu, za »vodo«

Odlikovan na razstavi v Radolici leta 1904 s čestno diplomom in svetiljo I. vrste.

BRINJEVEC

najljepše vrste, posebno priporočljiv proti kuznim boleznim, se dobi pri Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. Cene zmerne. 5167

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta števil. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelanega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

Toni Jager

Ljubljana,
Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija najnovjših vzorcev za vezene obleke in bluze.

Neznosne nadlogo uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

katere imajo 10 prednosti:

1. Niso nasilno škodljive.
2. Učinkujejo zanesljivo.
3. So brez duha.
4. So snažne.
5. So priročne.
6. So na leta trpežne.
7. Ne škvari jih mokrota.
8. So poceni.
9. So proračunovane.
10. Pošiljajo se v pislih.

Sedanja veča dolži edino uši kot prenašalce pegastega legarja. Kdor se ubrani uši, je varen pred to kugo. — Vrečice prodaja:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevar, lekarna, Vrhnika; J. Koschier („Pri orlu“), Kamnik.

KRAPINA-TOPLICE

(Hrvatsko) lečijo trganje, revmatizem, ischias.

Pojasnila in prospekte brezplačno pri ravateljstvu. 723 (20)

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

dovoljuje svojim zavarovancem predujeme na življenjske police v svrhu podpisovanja

vojnega posojila

na podlagi obstoja zavarovanja po 4 1/2% do 5%

Priglasitve sprejema

Glavni zastop v Ljubljani, Generali dom.

Otvoritev trgovine dne 1. julija 1915.

Splošni zavod za uniformiranje

Back & Feh1

Ljubljana, Stari trg 8, ob cestni železn.

Izdelovanje svetlo-rujavih in zelenkasto-rujavih (zelenih) uniform iz platna in volne. — Zaloga vseh opravnih predmetov in čepic.

Centrala:
Dunaj IX./1.

Podružnice:
Trst, Krakov, Crnovice.

C. kr. avstr. razredna loterija

Žrebanje 2. razreda
se vrši 8. in 9. julija 1915

Cena za novostopivše igralce:

1/1
80 K

1/2
40 K

1/4
20 K

1/8
10 K

Dobitki se izplačujejo takoj brez vsakega odbitka.

Dobitki:

Kron

1 za	70000
1 za	30000
1 za	15000
3 po	5000 = 15000
8 po	2000 = 16000
20 po	1000 = 20000
30 po	600 = 18000
45 po	400 = 18000
51 po	200 = 10200
2590 po	120 = 310800

2750 dobitkov K 523000

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.

SREČKE

za to žrebanje se dobijo pri

Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani

poslovnici c. kr. avstr. razredne loterije
in njenih podružnicah v Celju in Celovcu.

Sprejme se takoj spreten

trgovski pomočnik

mešane stroke proti dobri plači pri

Miha Omahena nasl. 1326

F. S. Skrabar v Višnjgori.

Podpirajte vojaške vdove in sirote!

Paramente, cerkvena bandera, graštevno zastavo, baldahine in vse cerkveno orodje priporoča po najnižjih izjemnih cenah

JOSIP NEŠKUDLA,

specialen zavod za cerkveno umetnost,

:: KRALJEVI GRADEC, Češko. ::

Stari paramenti se ceno obnove. — Priporočani specialni ugodini: 1169

kompletne žalne opreme! 721

Za vsa človekoljubna podpora ubogih zapuščenih izrekan odkriti: „Bog plačaji!“

Pošiljajte na izbiro brez stroškov.

M. Rosner & Co.

v Ljubljani

veležganiarna sadja in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.

Slivovko 2319

Brinjevec

Hruševce

Tropinovec

pristnost zjamčena

Vermut-vino

najboljše kakovosti

ugodne cene

vzorci na razpolago

GANGLIONAL

iz najboljših rastlin pripravljen čaj, ki ga z uspehom uporabljajo

kot domače sredstvo zoper živčne bolezni

Ta čaj pomiri živce, lajša bolečine, odstranja krče, tvori kri, podeljuje sladko spanje, pospešuje telesno moč in prebavo. Ganglional-čaj ne vsebuje nikakih omamljivih snovi.

Edino pristen se dobi pri c. kr. dvor. in nadvojvod. komornem založniku

JULIJ BITTNER REICHENAU, N. A. 645

Cena skatljici z vpor. navodilom K 3—

Kjer ga ne dobite v lekarni, naročite ga proti vposlatvi K 3— franko po pošti, po povzetju 35 vin. več!

Kranjska deželna vinarska zadruga

v Ljubljani (deželni dvorec.)

Opozorjamo slavno občinstvo in tiste še posebej, ki se interesirajo za prava domača raznovrstna namizna in desertna vina, in sicer

Belokranjc, Dolenc in Vipavc.

Vina so zjamčeno pristna, tako, da jih tudi častita duhovščina zanesljivo rabi za sv. maše.

Vina se oddajajo od 56 l dalje. Desertna v butelkah. Postrežba točna in solidna, cene nizke, posebno, ker Deželna vinarska zadruga ne stremi po dobičku, ampak da povzdigne promet domačih vin kolikor mogoče. 2332

O kakovosti vin se lahko osakodoprepiča v Unionski kleti v Ljubljani, kjer se točijo vina samo Deželne vinarske zadruge.

Najstarejša slovenska trdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let

ANA HOFBAUER

Imejateljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosijo, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo trdiko.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata EberlTrgovina oljnatih barv,
laka in firneža**Crkoslikarija**Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

**Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.**Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmeteOlje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Vsled odhoda k vojakom prodam 25 različnih,
dobro obljubljenih**PANJEV**Cena po dogovoru. Franc Godec, Mala noga 3,
p. Kresnice ob Savi. 1310**Prodajalka**specerijske stroke se sprejme v večjo
trgovino na deželi pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe na upravnishvo „Slovenca“
pod šifro E. H. K. 1315*Žaloga pohištva in tapetniškega blaga.**Mizarstvo.*Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalomŽaloga otroških
vozičkov.Cene
konkurenčne.

Blago solidno.

350 K*J. Pogačnik**Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.***Na prodaj,**

radi starosti in bolehnosti lastnika,

1279 3

sta dve žagi izvrstne rentabilitete,

ki se znatno pomnoži z gradnjo železnice Ptuj—Rogatec, ozir. Rogatec—Brežice:

1. Žaga ob vodi Dravinje v Trčci, 6 km oddaljena od Ptuja z obmejnimi
zemljiščem v približnem iznosu 4 oral, žleb iz betona, na obeh straneh jeza zemlja z
betonom obzidana, žaga na rešetko in okrožna (cirkularna) žaga.2. Parna žaga v občini Rogoznica pri Ptuj, v neposredni bližini ptuj-
skega kolodvora ter s tem s posebnim železniškim tirom zvezana; k tej žagi
spada zemljiški kompleks približno 15 oral; žaga je novo zgrajena, ima polno rešetko
(Vollgatter) Tophan, vodilni stružni stroj Tophan, trostročni strugalni stroj, 2 okrožni
žagi, horizontalno rešetko, Pini Kai novi lokomobil z vročo paro 40—50 P. S., mlin s
tremi tečaji in umetnim kamnom; (Heinrich Lanz v Mannheimu), telefon intrurban.

Natančni pogoji se izvedo v pisarni dr. Anton Brumen-a v Ptuj.

Hranilnica kmečkih občinDunajska cesta št. 38
v hiši Zadrugne Zveze**v Ljubljani**Nasproti „Bavarskemu
dvoru“ v bližini mitnice

□□□□□□□□ — Ustanovljena leta 1911. — □□□□□□□□

Hranilnica kmečkih občin sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek pla-
čuje iz svojega. —
Vložne knjižice
drugih denarn. za-**4 1/2 %**vodov sprejema
kot gotov denar
ter se obrestova-
nje ne prekine. —Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega
nalagajo c. kr. sodišča denar mladoletnih. Njeno poslovanje je pod nad-
zorstvom posebnega komisarja kot zastopnika c. kr. dež. vlade v Ljubljani.
Posojila daje na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo.

Resljeva cesta.

Sejem za posodo.

Resljeva cesta.

Svojim cenjenim odjemalcem naznanjam, da bom prodajal na
trgu za posodood 28. junija do 9. julija
porcelansko in emajlirano kuhinjsko posodo iz Karlovih varov in
drugo luksuriorno blago po najnižjih cenah.

Za obilni obisk se priporoča

Kuss.

1284 2

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica
za nakup in prodajo zemljišč in posestev**VALENTIN ACCETTO**

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan šte. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico.
Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. 249 Tajnost zjamčena.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanji
vlagateljem so za poš-**5 %**ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilniceZadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 s 17.406 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavice za 6,788.340 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pok. v Ljubljani; dr. Ferdo Čekal, stolni kano-
nik v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kano-
nik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat
v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani;
Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v
Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gim-
nazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Milakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. rač.
oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic,

Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.

Dejniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. aprila 1915 K 83.192.065.—
31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 238.633.922.—.Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja
deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejši varni predalov samostojne (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Skladiščnik

srednje starosti, vojašine prost, ki je tudi do-
vršil trgovski tečaj, zmožen slovenskega in
nemškega jezika, želi spremeniti službo s 1. av-
gustom. Sprejme tudi delo v pisarni. Cenjene
ponudbe naj se pošljejo na upravo „Slovenca“
pod št. 1298.

Išče se za dobo nekaj mesecev poštna pomočnica

zmožna pošte in brzojava. Takojšen nastop
službe. Ponudbe pod »Dolenjsko, 1303« na
upravištvo »Slovenca«. 1303

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva.

31. c. kr. državna loterija

1194

za
skupne vojaške dobrodelne namene

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitnik znaša **200.000 kron.**

Srečkanje se vrši javno na Dunaju 15. julija 1915. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobe pri oddelku dobrodelne loterije na Dunaju III., Vorderer Zollamtsstrasse 5, v lote-
rijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, menjalni-
kah itd. Igralni načrti za kupce zastoj. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od general. ravnanstva državne loterije. (Oddelk za dobrodelne loterije.)

Gb 100 letnici

koles stoje na

višku moderne tehnike

„Es-Ka“ in „Adler“ kolesa

domače tvrdke

A. Gorec

špecialne trgovine s kolesi in deli

Ljubljana

Marije Terezije cesta 14

(„Novi svet“, nasproti
Kolizeja).

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov

Ljubljana :::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pre-
mično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako;
3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu;
5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge
kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor
tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od
katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356
kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron
17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod,
tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje-
ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah na-
stavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo. 1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepču-
je lasišče in
preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje
izbor-
no proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K. 3228

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. Med. Cognaca, Malaga, rumi itd.
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Kupim vsako množino dobro ohranjenih

cementnih in drugih vreč.

Fr. Stupica, trgovina z železnino, Ljubljana.

Velika zaloga krasnih
VENCEV IN TRAKOV.

BENEDIKT & CO., LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 17, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša)

se priporoča prečastiti duhovščini za

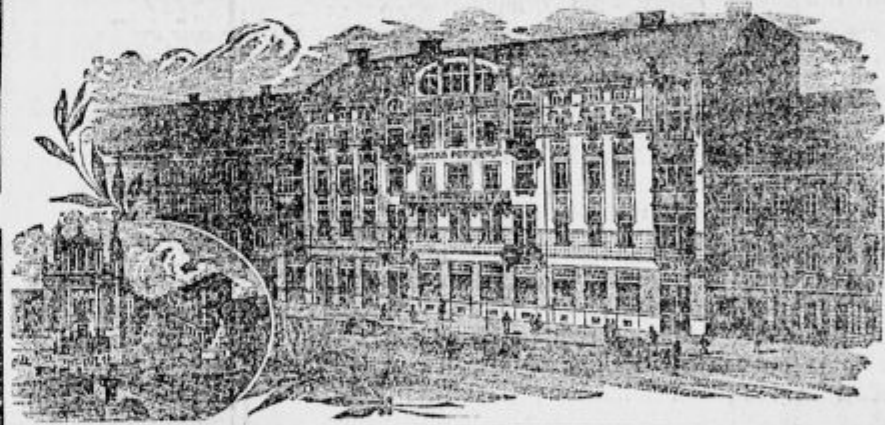
izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale,
obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, pri-
prosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezanju. —
Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja
samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno
delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno
prevzame.

13

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 6, pritličje, v lastni
hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadržniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄% brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4.75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem marca
1913 čez 22 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohnan.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelnstvo.